

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

RESSURSANALYSE FOR 2020

UTGIFTER OG BEMANNING I POLITIET

Versjon 1.0, 26. mai 2021

INNHOOLD

1	SAMMENDRAG	3
2	OM RESSURSANALYSEN	4
2.1	Formål	4
2.2	Innretning og avgrensning	4
3	OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER	5
3.1	Generelle nøkkeltall	5
3.1.1	Regnskapsførte utgifter	5
3.1.1	Budsjettkutt som følge av ABE-reform og Nærpolitireform	5
3.1.2	Driftsutgifter	6
3.2	Overordnet fordeling av driftsutgifter	7
3.2.1	Fordeling av politiets driftsutgifter	7
3.2.2	Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene	7
3.2.3	Fordeling av driftsutgifter i særorganene	8
3.2.4	Fordeling av driftsutgifter i <i>andre enheter</i>	8
3.3	Politidistriktenes økonomiske handlingsrom	9
4	PERSONELLUTGIFTER	12
4.1	Personellutgifter	12
4.2	Lønnsutgifter	12
4.2.1	Overtid i politiet	13
5	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	14
5.1	Eiendom, bygg og anlegg (EBA)	14
5.1.1	Husleie i politidistriktene	14
5.2	Materiellutgifter	15
5.2.1	IKT-materiell	15
5.2.2	Transport	16
5.2.3	Utgifter til bil	16
5.2.4	Status kjøretøy	18
5.3	Tjenester	19
5.3.1	IKT-tjenester	20
5.3.2	Tjenesteutgifter i politidistriktene	20
6	BEMANNING OG DEKNINGSGRAD	21
6.1	Bemanning	21
6.2	Dekningsgrad	23
6.3	Geografiske og funksjonelle driftsenheter	24
6.3.1	Funksjonelt organisert, men geografisk plassert	25
6.4	Årsvervskostnader	25
7	VEDLEGG 1 DATAKILDER	28
7.1	Organisatoriske endringer	28
7.2	Datakilder og databehandling	28
8	VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER	30
9	VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT	38

1 SAMMENDRAG

Driftsutgifter samlet

Driftsutgiftene i politiet utgjorde 19,1 mrd. kroner i 2020. Etter en rekke år med betydelig årlig vekst i politiets driftsutgifter, viste tallene for 2020 en reduksjon sammenlignet med året før. Nedgangen skyldtes imidlertid i stor grad at det i 2019 ble regnskapsført en stor engangsutgift i tilknytning til en helikopteranskaffelse. Driftsutgiftene i politidistrikt og særorgan var om lag uendret fra 2019 til 2020, målt i faste priser, mens driftsutgiftene i *andre enheter* gikk noe ned i samme periode.

Personell

Utgiftene til personell er den største utgiftsposten i politiet og utgjorde 76 prosent av de totale driftsutgiftene i 2020. For politidistriktene utgjorde personellutgiftene hele 82 prosent av de samlede driftsutgiftene i politidistriktene. De nominelle lønnsutbetalingene (inklusive overtid) i politiet økte med beskjedne 2,3 prosent fra 2019 til 2020. Veksten i lønnsutbetalingene var relativt lav sammenlignet med tidligere år blant annet på grunn av lav lønnsvekst og betydelig nedgang i overtidsgiftene. I 2020 var det 17 304 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt. Av disse var 60 prosent politiårsverk, 34 prosent sivile årsverk og 5 prosent jurister. Siden 2016 har den samlede bemanningen i politiet økt med 1 590 årsverk, tilsvarende 10 prosent. Økningen er fordelt over 1 221 politiårsverk, 300 sivile årsverk og 69 jurister. 1 012 av disse politiårsverkene har gått til styrking av bemanningen i politidistriktene. Tall fra utgangen av 2020 viser at i overkant av 59 prosent av politiårsverkene var organisert i geografiske driftsenheter og om lag 40 prosent var organisert i funksjonelle enheter og lederstøttestaber.

Det har vært et langsiktig politisk mål om å nå en politidekning på 2,0, målt som antall politiårsverk per 1 000 innbygger. Målet ble nådd ved utgangen av 2020. Politidekningen var da 2,09. Ved utgangen av 2015 – i forkant av at Nærpolitireformen ble iverksatt – var politidekningen 1,83.

Eiendom, bygg, og anlegg (EBA)

Målt som andel av de samlede driftsutgiftene i politiet har EBA-utgiftene ligget stabilt på om lag 9 prosent de seneste årene. Størstedelen av utgiftene er tilknyttet husleie som utgjorde 82 prosent av de totale EBA-utgiftene i 2020.

Materiell

I 2020 ble det brukt 1,95 mrd. kroner på materiell, tilsvarende i overkant av 10 prosent av politiets driftsutgifter. IKT-materiell er den største materiellutgiften i politiet. I politidistriktene var utgiftene til transportmidler og IKT-materiell de største utgiftene i 2020, og var om lag like store i størrelsesorden. Det var en betydelig nedgang i bilinvesteringene i politidistriktene fra 2019 til 2020.

Tjenester

I 2020 utgjorde kostnader tilknyttet tjenester 853 mill. kroner, tilsvarende 4 prosent av driftsutgiftene i politiet. Utgifter til IKT-tjenester utgjorde over halvparten av disse utgiftene.

Politidistriktenes handlingsrom

Det økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktenes frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de budsjettmidlene som politidistriktene har tilgjengelig etter de faste utgiftene (lønn og husleie) er dekket. I 2020 var det gjennomsnittlige handlingsrommet i politidistriktene om lag 118 000 kroner per årsverk, en reduksjon på om lag 11 200 kroner fra 2019. Handlingsrommet er redusert siden 2016. En årsak til dette er blant annet effekten av ABE-reformen, som alle enheter i politiet har vært med å finansiere. Nedgang i handlingsrom i 2020, blant annet som følge av strengt fokus på å nå måltallet for politidekning, var trolig medvirkende årsak til at politidistriktene reduserte sine bilinvesteringer dette året sammenlignet med tidligere år.

2 OM RESSURSANALYSEN

2.1 Formål

Ressursanalysen har til formål å understøtte en kunnskapsbasert styring av ressursene i politiet. En forutsetning for målrettet styring av ressursbruken, er kunnskap om hvordan tildelte ressurser fordeles og benyttes. Ressursanalysen gir kunnskap om hvordan bevilgningene til etaten er blitt anvendt over tid. Åpenhet om slike nøkkeltall gjør informasjon om ressursbruken i politiet mer tilgjengelig og gir et bedre grunnlag for å kunne sammenligne enheters ressursbruk, internt over tid og med hverandre.

Hovedmålgruppene for rapporten er beslutningstakere i politiet og Justis- og beredskapsdepartementet, samt organisasjonene i politiet. Siden politiets innsats og resultater har bred interesse i samfunnet er også samfunnsaktører generelt målgruppe for rapporten.

Det er ikke innenfor rammene av denne rapporten å gi en beskrivelse av hvilke aktiviteter, resultater og effekter ressursbruken gir grunnlag for. I rapporten gis det heller ikke dyptgående analyser av ressursdisponeringen i det enkelte politidistrikt, særorgan og andre enheter.

2.2 Innretning og avgrensning

I likhet med foregående Ressursanalyser presenteres det tall enten for politiet i sin helhet, de enkelte enhetene eller en gruppering av politiets enheter inn i henholdsvis politidistrikt, særorgan og andre enheter.

- **Politidistrikt** består av alle de 12 politidistriktene.
- **Særorgan** består av Kripos, ØKOKRIM, Politiets utlendingsenhet og Utrykningspolitiet.
- **Andre enheter** består av Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politihøgskolen¹, Politidirektoratet, Politiets IKT-tjenester og Politiets fellestjenester.

Rapporten dekker i hovedsak årene fra 2016 til 2020. Følgende budsjett- og regnskapskapitler i Statsbudsjettet omfattes av analysen:

- 440 Politi- og lensmannsetaten (med unntak av Grensekommisariatet og Politihøgskolen)
- 442 Politihøgskolen
- 448 Grensekommisariatet

Spesielle driftsutgifter er tilknyttet asylsaker og andre utlendingssaker. Disse utgiftene er ikke inkludert i analysen, med unntak av i figur 3.1.

Med utgangspunkt i kontoplanen er driftsutgiftene i politi- og lensmannsetaten fordelt på de fem utgiftsgruppene personell, eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell, tjenester og diverse. Hva som inngår i de enkelte utgiftsgruppene er nærmere spesifisert i de delkapitlene som omhandler de enkelte gruppene.

Politiets sikkerhetstjeneste er ikke inkludert i analysen, med unntak av for beregning av dekningsgrad. Justis- og beredskapsdepartementets egne bevilgninger og Sysselmannen på Svalbard er heller ikke inkludert i analysen.

Fra 2019 til 2020 økte den gjennomsnittlige konsumprisindeksen med 1,3 prosent. Utviklingen i denne indeksen brukes for å gjøre om nominelle tall til 2020-verdier i rapporten.

Fra og med 1. januar 2017 ble pensjonskostnader belastet alle enheter i statsforvaltningen. De regnskapsførte pensjonsutgiftene utgjorde i overkant av 1 mrd. kroner for politiet i 2017. Disse kostnadene er inkludert i tallgrunnlaget for ressursanalysene fra årene fra og med 2017.

¹ Politihøgskolen er formelt sett definert som et særorgan, men er av praktiske grunner plassert i *andre enheter* i denne rapporten.

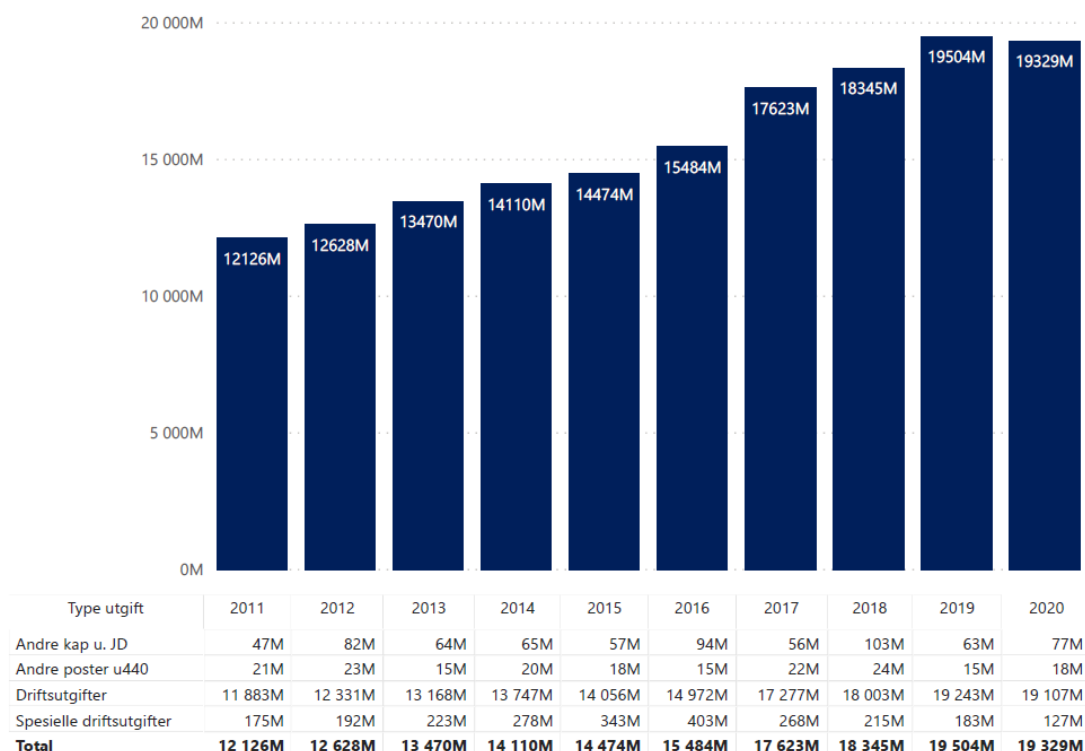
3 OVERORDNET UTVIKLING I UTGIFTER

3.1 Generelle nøkkeltall

3.1.1 Regnskapsførte utgifter

I 2020 var de totale nominelle regnskapsførte utgiftene i politiet 19,3 mrd. kroner, se figur 3.1. Driftsutgiftene utgjorde 19,1 mrd. kroner i 2020. Det var en svak nedgang i driftsutgiftene fra 2019 til 2020 blant annet som følge av det i 2019 ble regnskapsført 200 mill. kroner i tilknytning til helikopteranskaffelsen. Spesielle driftsutgifter er knyttet til asyl og andre utlendingssaker. Som det fremgår av figuren har spesielle driftsutgifter gradvis blitt redusert fra 2016. Det er kun driftsutgifter som anvendes videre i rapporten.²

Figur 3.1 Regnskapsførte utgifter i politiet. Nominelle tall. Tall i mill. kroner. 2011 – 2020¹⁾

¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift. Kilde: Politidirektoratet

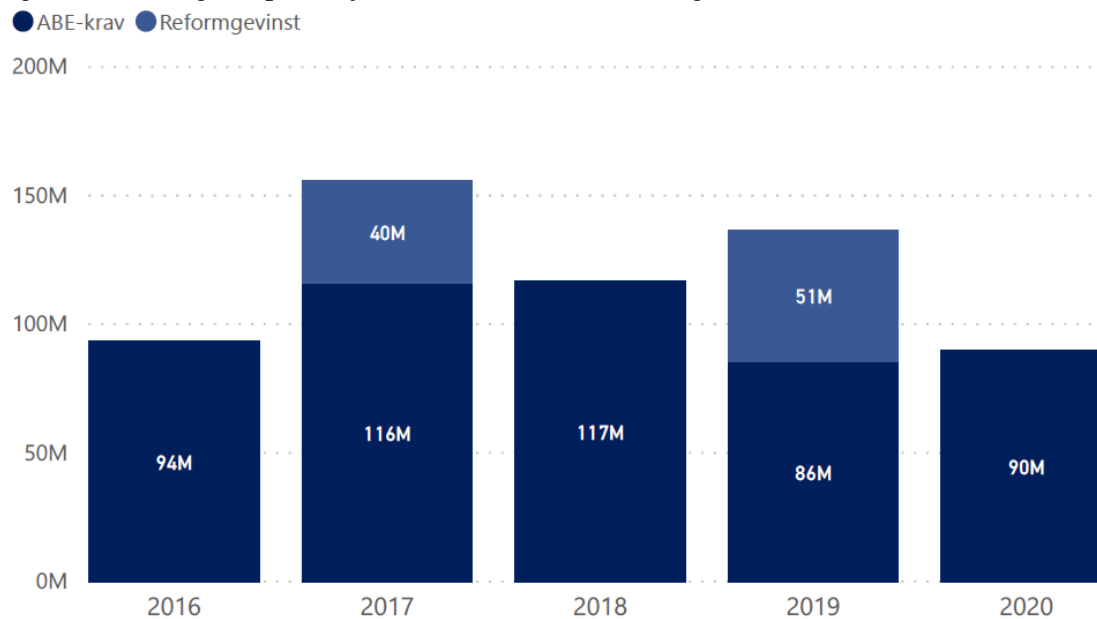
3.1.1 Budsjettkutt som følge av ABE-reform og Nærpolitireform

Med mål om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, innførte Regjeringen i 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen). Det forutsettes i reformen at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og at deler av «gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene» overføres til fellesskapet gjennom de årlige budsjettene. I perioden 2016 – 2020 har politiets budsjetttramme på driftskapittel 440 samlet blitt redusert med 593 mill. kroner som følge av gevinstkrav knyttet til ABE-reform og nærpolitireformen, se figur 3.2. Det har vært krevende for politiet å gjennomføre effektiviserings tiltak i denne størrelsesorden, blant annet som følge av at en stor del av utgiftene i politiet er bundet i personellutgifter. Kravene er dermed i hovedsak håndtert ved å redusere rammen til alle enhetene i politiet. Enhetene har måttet iverksette lokale tiltak for å møte kravene. Nedtrekkene har isolert sett bidratt til et svekket handlingsrom i politidistriktene, se figur 3.7. Politidirektoratet har i 2020 utarbeidet en flerårig effektiviseringsplan for å sikre en mer systematisk oppfølging av effektiviseringsarbeidet i etaten. Ambisjonen er at tiltakene over tid

² Driftsutgifter omfatter utgifter som er regnskapsført på kapittel/post 044001, 044045, 044048, 044201, 044801.

skal bidra til å frigjøre midler i et omfang som gjør at gevinster kan omdisponeres til andre politiopgaver og bidra til å finansiere strengt nødvendige tiltak.

Figur 3.2 ABE- og nærpolitireformkrav. 2016 – 2020. Årlige tall i mill. kroner

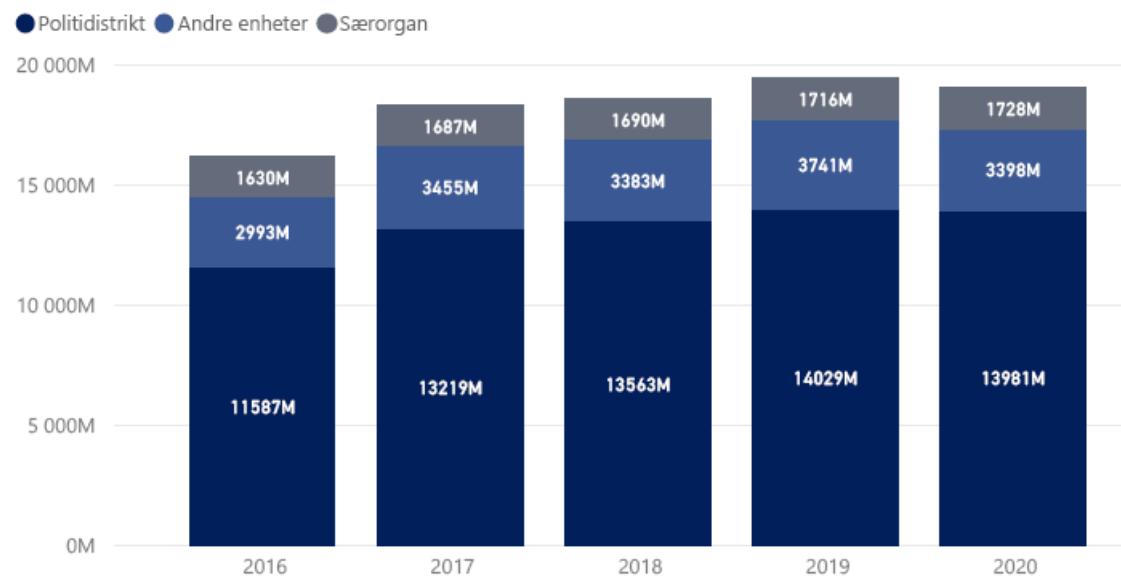

Kilde: Politidirektoratet

3.1.2 Driftsutgifter

Driftsutgiftene utgjorde samlet sett om lag 19,1 mrd. kroner i 2020. Driftsutgiftene i politidistriktene og særorgan var om lag uendret fra 2019 til 2020, målt i faste priser, se figur 3.2. Driftsutgiftene til andre enheter gikk noe ned i samme periode, se detaljer i kapittel 3.2.4.

Figur 3.2 Driftsutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter i politiet. Faste 2020-kroner. Tall i mill. kroner. 2016 – 2020¹⁾

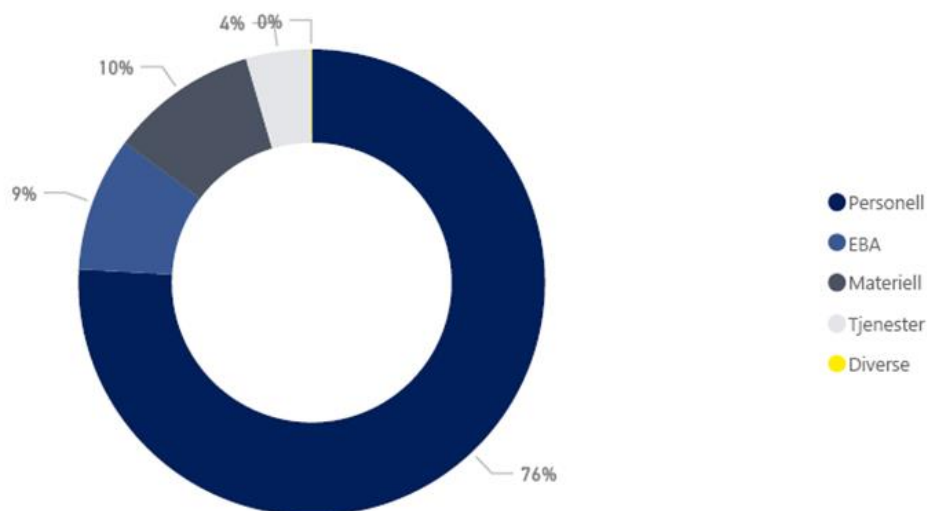
¹⁾ Det er et brudd i tallserien fra og med 2017. Fra 1. januar 2017 ble pensjonskostnader utgiftsført som en driftsutgift.
Kilde: Politidirektoratet

3.2 Overordnet fordeling av driftsutgifter

3.2.1 Fordeling av politiets driftsutgifter

Den største utgiftsposten i politiet er personellutgifter, og utgjorde om lag 76 prosent av de totale driftsutgiftene i 2020, se figur 3.3.³

Figur 3.3 Fordeling av politiets driftsutgifter. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

Det var særlig utgiftene til materiell som ble redusert fra 2019 til 2020, se tabell 3.1. Dette drøftes nærmere i kapittel 5.2.

Tabell 3.1 Driftsutgifter i politiet. Tall i mill. kroner. Faste 2020-kroner. 2019-2020

Utgiftspost	2019	2020	Endring i mill. kroner	Endring i %
1. Personell	14 586M	14 505M	-81M	-0,56 %
2. EBA	1 788M	1 784M	-4M	-0,22 %
3. Materiell	2 215M	1 951M	-264M	-11,93 %
4. Tjenester	890M	853M	-37M	-4,15 %
5. Div	7M	14M	7M	93,04 %
Total	19 486M	19 107M	-379M	-1,95 %

Kilde: Politidirektoratet

3.2.2 Fordeling av driftsutgifter i politidistriktene

Personellutgiftene utgjorde 82 prosent av de samlede driftsutgiftene i politidistriktene i 2020, se figur 3.4. Denne andelen har økt svakt de siste årene og er 6 prosentpoeng høyere enn for etaten samlet. Andelen EBA-utgifter i politidistriktene utgjorde 9,4 prosent i 2020 og har vært stabil siden 2018.⁴

³ Resultatene som fremkommer i denne rapporten avviker noe fra resultatene som fremkommer i Politiets årsrapport 2020. Årsaken til dette er at driftsutgiftene i denne rapporten også inkluderer regnskapskapitlene til Politihøgskolen og Grensekommisariatet. I tillegg er det brukt noe ulik definisjon på kategoriene som benyttes.

⁴ Se vedlegg 2, figur 8.1, for fordeling av politidistriktenes driftsutgifter i 2020, og figur 8.2 for driftsutgifter per politidistrikt for perioden 2019-2020.

Figur 3.4 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2018 – 2020

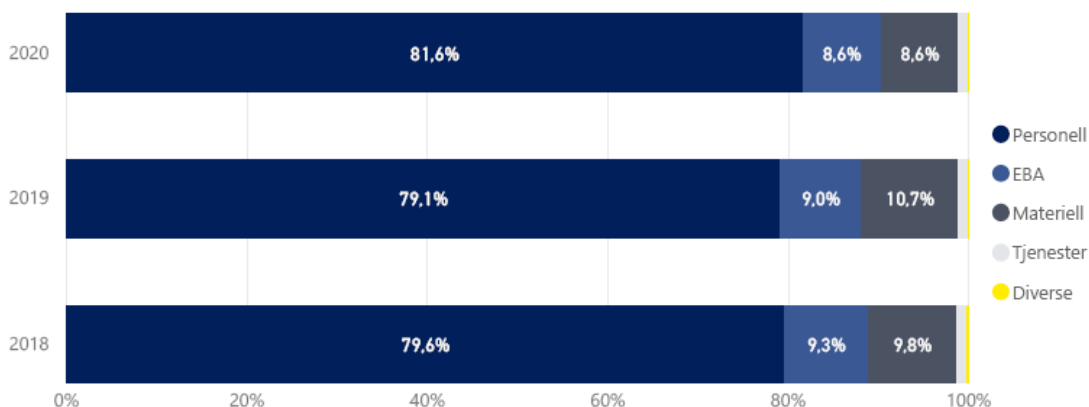

Kilde: Politidirektoratet

3.2.3 Fordeling av driftsutgifter i særorganene

Kripos, Politiets utlendingsenhet, ØKOKRIM og Utrykningspolitiet utgjør gruppen særorganer i denne rapporten. Andelen personell- og EBA-utgifter utgjorde henholdsvis 82 og 9 prosent av særorganenes totale driftsutgifter i 2020, se figur 3.5. Det var en betydelig økning i personell-utgiftene i særorganene fra 2019 til 2020. Det skyldtes i hovedsak at det i Utrykningspolitiet i 2020 ble kostnadsført 400 midlertidige politistillinger som politiet ble tilført som følge av pandemi-håndteringen.

Figur 3.5 Fordeling av særorganenes driftsutgifter. Prosent. 2018 – 2020

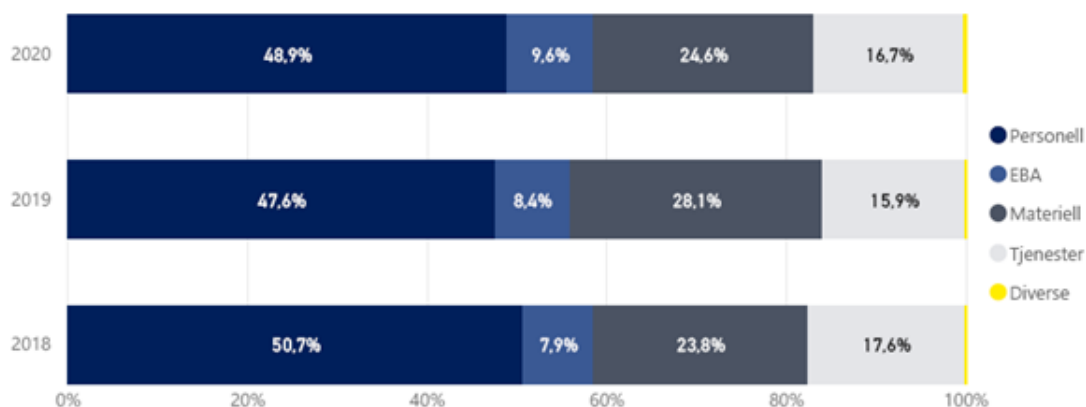

Kilde: Politidirektoratet

3.2.4 Fordeling av driftsutgifter i andre enheter

Enhetene Politihøgskolen, Grensekommisariatet, Nasjonalt ID-senter, Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester utgjør *andre enheter* i denne rapporten. I figur 3.6 fremkommer fordelingen av driftsutgiftene i *andre enheter* i 2019. Driftsutgiftene i *andre enheter* gikk ned med 316 mill. kroner (målt i faste priser) fra 2019 til 2020, jf. figur 3.2 ovenfor. Det skyldes blant annet at det i 2019 ble regnskapsført 200 mill. kroner i tilknytning til helikopteranskaffelsen, mens det ikke var utgifter til denne anskaffelsen i 2020.

Figur 3.6 Fordeling av andre enheters driftsutgifter. Prosent. 2018 – 2020

Kilde: Politidirektoratet

Politiet har en såkalt utviklingsportefølje som skal bidra til å utvikle og tilrettelegge for bedre polititjenester i årene fremover. I 2019 utgjorde porteføljen 770 mill. kroner og i 2020 515 mill. kroner, se tabell 3.2. Flere større kostnadsdrivere i utviklingsporteføljen blir kostnadsført på Politidirektoratet og Politiets IKT-tjenester. Dette gjelder spesielt prosjektene "Nye helikoptre", "Nye datasentre" og "Programmet Nye pass og ID-kort " som tilsammen utgjorde 71 prosent av utgiftene til utviklingsporteføljen i 2019 og 38 prosent i 2020.⁵ Politiets IKT-tjenester har også ansvar for sentralisert drift av sambandsløsningene i politiet, nye datahaller og politiets lisens- og driftsavtaler. Dette er utgifter som er uavhengig av denne enhetens "ordinære" drift.

Tabell 3.2. Politiets utviklingsportefølje. Tall i mill. kroner. 2016-2020

Prosjekt / År	2016	2017	2018	2019	2020	Totalsum
Nye datasentre	70	31	105	209	105	519
Nye helikoptre	0	0	102	216	0	319
Nye pass og ID-kort (NPID)	63	69	89	127	84	433
Nye politidistrikt	186	139	0	0	0	324
Objektsikring	0	0	0	42	106	148
Øvrige prosjekter	254	351	226	176	220	1 227
REAL	55	45	24	0	0	125
Sum utviklingsporteføljen	628	635	547	770	515	3 095

Kilde: Politidirektoratet

3.3 Politidistriktenes økonomiske handlingsrom

Med økonomisk handlingsrom menes mulighet til å styre gitt økonomiske rammebetingelser. Det økonomiske handlingsrommet beskriver politidistriktets frie driftsmidler på kort sikt. Med frie driftsmidler menes de driftsmidlene som ikke blir benyttet til å dekke «faste» utgifter. Utgifter til lønn og husleie kan på kort sikt karakteriseres som relativt faste. Det kortsiktige økonomiske handlingsrommet er dermed definert som driftsmidler som ikke er lønn⁶ eller husleie.⁷ Det er også andre type utgifter utenom lønn og husleie som kan karakteriseres som relativt faste for politidistriktene. For eksempel kan et politidistrikt med store geografiske avstander oppleve reiseutgifter som faste i større grad enn et politidistrikt med små geografiske avstander. Enkelte kostnader til materiell og utstyr som er nødvendig for å løse arbeidsoppgavene bidrar også til at deler av de frie driftsmidlene kan oppleves som bundne på kort sikt.

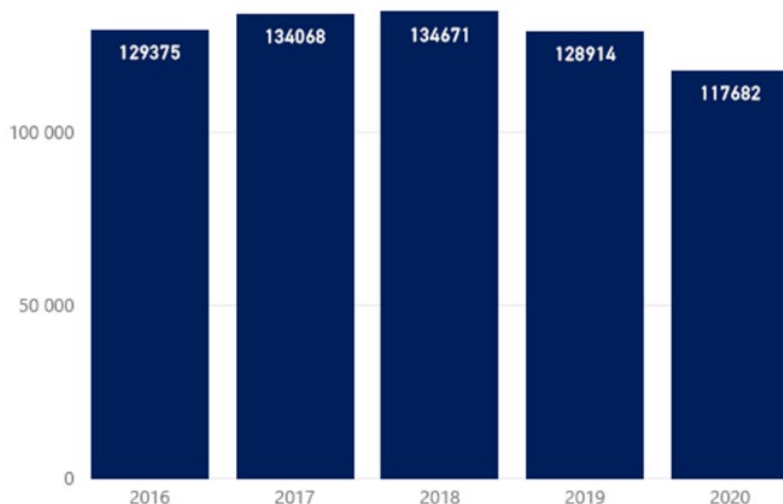
⁵ Se vedlegg 2, figur 8.3, for driftsutgifter fordelt på særorgan og andre enheter i perioden 2019-2020.

⁶ Lønn inkluderer lønn, overtid, arbeidsgiveravgift, lønnsgodtgjørelse, refusjoner og pensjonspremie. Det er en forenkling å definere alle lønns- og overtidsutgifter som faste. En del av overtidsutgiftene skyldes ekstraordinære hendelser som det er vanskelig å planlegge for, mens noe av overtidsutgiftene i større grad kan styres.

⁷ Se vedlegg 2, figur 8.4 for utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt i 2020.

For at indikatoren ikke skal bli for kompleks, er det imidlertid ikke korrigert for slike forhold. Som det fremgår av figur 3.7 har det vært en nedgang i politidistriktenes handlingsrom i perioden 2016 – 2020. Fra 2019 til 2020 ble det gjennomsnittlige kortsiktige handlingsrommet i politidistriktene redusert med om lag 11 200 kroner per årsverk.

Figur 3.7 Gjenværende midler etter lønn og husleie per årsverk i politidistriktene. Faste 2020-kroner, 2016 – 2020

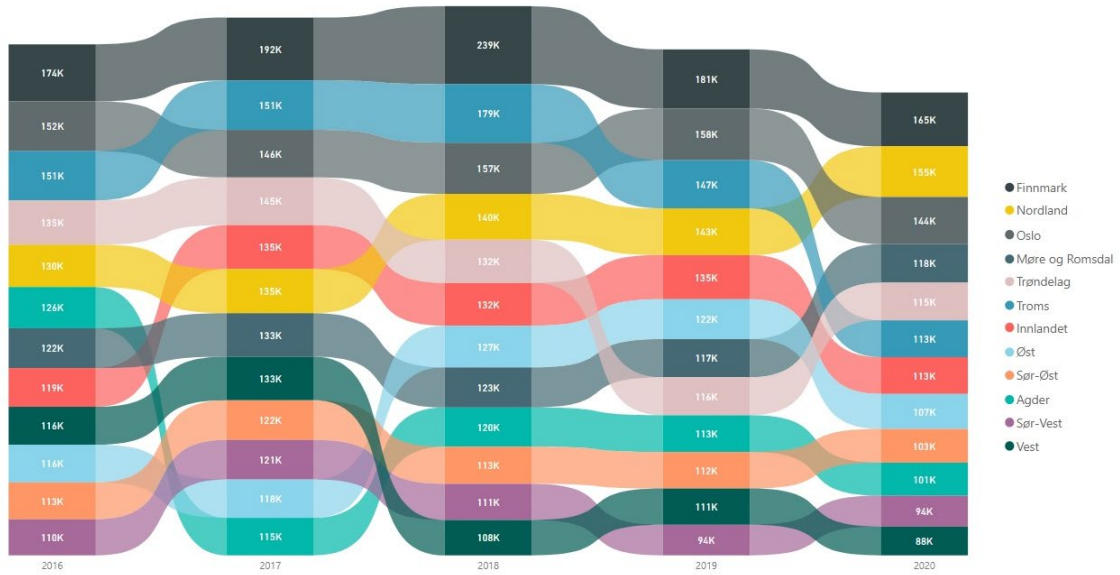
Kilde: Politidirektoratet

Det er flere forhold som kan tilsi at handlingsrommet er lavere enn det indikatoren isolert sett gir uttrykk for. For eksempel øker prisene på investeringer i politiet mer enn det generelle prisnivået i samfunnet, for eksempel er det langt dyrere å kjøpe en patruljebil i dag enn for 10 år siden grunnet nye krav til utrustning i biler. Dette betyr at "kjøpekraften" til handlingsrommet ikke dekker like mye som tidligere. Utstrakt bruk av øremerkede midler vil også bidra til å øke handlingsrommet slik indikatoren er utformet, men midlene kan ikke brukes fritt. Politidistriktene har de seneste årene blant annet fått øremerkede midler til barnehus og til prosjekt *POID* som skal tilrettelegge for produksjon av nye pass og ID-kort. Handlingsrommet angir da ikke politidistriktenes fleksibilitet til å innrette tjenesteproduksjon. I figur 3.8 rangeres det økonomiske handlingsrommet per årsverk i politidistriktene etter størrelse i perioden 2016-2020.⁸ Alle politidistrikt har hatt en nedgang i handlingsrommet fra 2016 til 2020, målt i kroner. Det er flere forhold som vanskeliggjør sammenligning mellom politidistriktene.⁹ Enkelte politidistrikt har for eksempel særoppgaver som krever investeringsmidler. Det gjelder blant annet Oslo politidistrikt som har betydelige utgifter knyttet til nasjonale beredskapsressurser.

⁸ I figur 3.7 og 3.8 blir det kortsiktige handlingsrommet beregnet med utgangspunkt i faktiske regnskapstall. Ved en slik tilnærming vil et overforbruk i forhold til disponibel ramme bidra til å trekke opp handlingsrommet og et underforbruk vil bidra til å trekke ned handlingsrommet. En beregning der det var blitt tatt utgangspunkt i tildelt ramme per politidistrikt, ville dermed gitt et noe annet bilde.

⁹ For en grundigere gjennomgang av årsaker til forskjellige andeler av faste utgifter, se kapittel 6 i Ressursanalyse 2017.

Figur 3.8 Rangering og utvikling av politidistriktenes kortsiktige økonomiske handlingsrom. Faste 2020-kroner. Tall i tusen kroner. 2016 – 2020¹⁾

¹⁾ I forbindelse med at deler av Midtre Hålogaland politidistrikt ble overført fra Nordland politidistrikt til Troms politidistrikt i mai 2017, ble også budsjett og ansvar for kostnader overført mellom distriktene. Dette har medført et brudd i tallserien for disse politidistriktene.

Kilde: Politidirektoratet

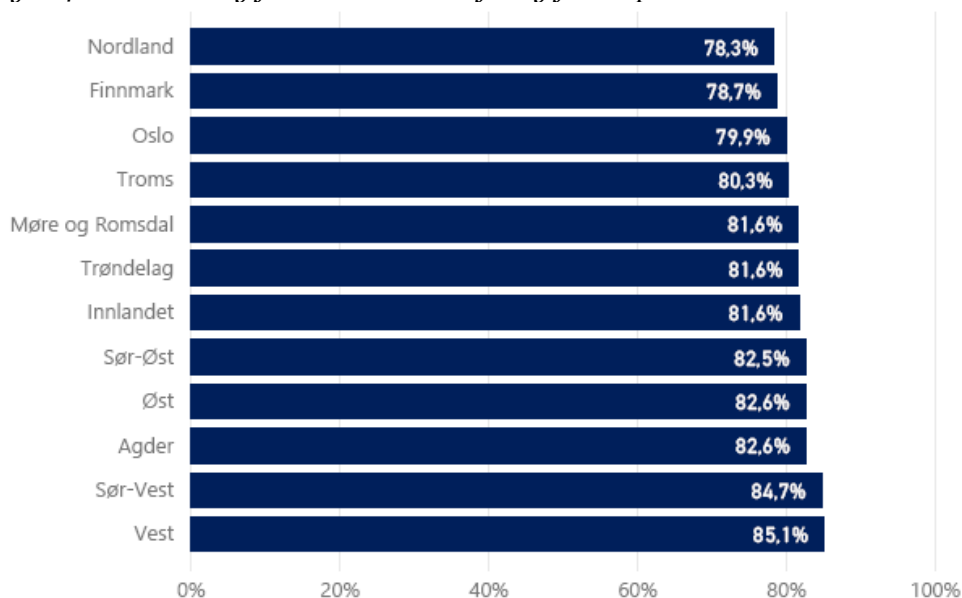
4 PERSONELLUTGIFTER

4.1 Personellutgifter

Utgifter til personell er den største utgiftsgruppen i politiet. I 2020 var det 17 304 årsverk totalt i politiet (ikke inkl. PST), målt som årlig gjennomsnitt¹⁰, se kapittel 6. Personellutgifter består av utgifter tilknyttet lønn og godtgjørelser til alle ansatte. Utgiftsposten omfatter i tillegg refunderbare lønnsutgifter, trygder, pensjoner, arbeidsgiveravgift samt utgifter til møter, kurs og reiser.

I gjennomsnitt går 82 prosent av driftsutgiftene i politidistriktene til personellutgifter, jf. figur 3.4 ovenfor. Andelen varierer fra i overkant av 78 prosent i Nordland politidistrikt til om lag 85 prosent i Vest politidistrikt, se figur 4.1. I Finnmark politidistrikt, Troms politidistrikt og Nordland politidistrikt betales det lavere arbeidsgiveravgift enn i resten av landet. Det vil isolert sett trekke ned personellutgiftene i disse politidistriktene. Ulike bemanningsnivåer, samt ulike prioriteringer med hensyn på utgifter til andre komponenter som lokaler, materiell og tjenester er også med på å forklare forskjellene mellom politidistriktene.¹¹

Figur 4.1 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i politidistriktene. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

4.2 Lønnsutgifter

I 2020 var den samlede lønnsutbetalingen for politiet 11,8 mrd. Kroner, se tabell 4.1.¹² Fra 2019 til 2020 økte de nominelle lønnsutgiftene med beskjedne 2,3 prosent. Endring i lønnsutgifter skyldes både endring i antall årsverk i politiet og lønnsvekst. Fra 2019 til 2020 økte antall årsverk i politiet med om lag 285 årsverk, målt som årlig gjennomsnitt, se detaljer i kapittel 6. Lønnsveksten var beskjeden i 2020. Veksten i lønnsutbetalingene var relativt lav sammenlignet med tidligere år blant annet på grunn av lav lønnsvekst og betydelig nedgang i overtidsutgiftene.¹³

¹⁰ Se vedlegg 1 for forklaring av hvordan årsverk er beregnet.

¹¹ Se vedlegg 2, figur 8.5, for personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og andre enheter i 2020.

¹² Samlede lønnsutbetalinger inkluderer grunnlønn, faste tillegg, faste variable tillegg, overtid og annen variabel lønn, lønn til timelønte og pensjonister, samt ferieoppgjør. Enkelte faste lønnstillegg knyttet til utenlandstjeneste er utelatt. Pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift og refusjoner fra NAV er ikke medregnet.

¹³ Deler av lønnsutbetalingene for 2017, 2018 og 2019 ble forskjøvet til påfølgende år som følge av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene. Justert for lønnsforskryvningene utgjorde økningen i lønnsutbetalingene anslagsvis 5,2%, 5,7%, 5,9% og 2,8% for årene 2017 – 2020.

Tabell 4.1 Totale lønnsutbetalinger i politiet. Nominelle tall. 2016 – 2020¹⁾²⁾

År	2016	2017	2018	2019	2020
Total lønnsutbetaling i mrd. kroner	9,8	10,2	10,8	11,6	11,8
Økning i mill. kroner	485	480	571	754	262
Økning i prosent	5,2 %	4,9 %	5,6 %	7,0 %	2,3 %
Endring i antall lønnede årsverk, inkl. foreldrepermisjoner (basert på et årlig gj.snitt)	444	510	502	389	285

¹⁾ Tallene inkluderer lønnsutbetalinger til både fastlønte, timelønnede og medarbeidere på pensjonistvilkår. Enkelte lønnsarter som i all vesentlighet benyttes for utbetaling til eksterne (eks. tolker, forliksrådsmedlemmer og andre honorarmottakere) er utelatt. Dette gjelder også lønnsarter for sluttvederlag da de som mottar sluttvederlag ikke lenger er ansatt i etaten.

²⁾ Se også fotnote 13) i teksten for effekt av forsinkelser i de lokale lønnsforhandlingene.

Kilde: Politidirektoratet

4.2.1 Overtid i politiet

I tabell 4.2 vises ulike nøkkeltall for overtidsbruk i politiet fra 2016 til 2020. Som det fremgår har det vært en betydelig nedgang i sum antall utbetalte overtidstimer i politiet i perioden (21%). Nedgangen var særlig stor fra 2019 til 2020. Dette kan ha sammenheng med covid-19 pandemien som har medført en betydelig nedgang i politiets aktiviteter i 2020, særlig innenfor operative oppgaver som erfaringsmessig genererer en del overtid. Nedgang i sum overtidstimer, samtidig som antall årsverk har økt i politiet i perioden, medfører at overtidsutbetaling per årsverk har falt enda mer (29%). I forbindelse med implementering av Nærpolitireformen, har alle politidistrikt etablert felles tjenestekontor (FTK) som skal styre tjenesteplanleggingen i distriktet. FTK skal bidra til helhetlig tjenesteplanlegging i politidistriktene der ett av målene for enheten er å redusere overtidsbruken i eget distrikt. Det antas at dette også har bidratt til redusert overtidsbruk i politiet de senere år.¹⁴

Tabell 4.2 Nøkkeltall for overtidsbruk i politiet. Nominelle tall. 2016-2020¹⁾²⁾³⁾

År	2016	2017	2018	2019	2020
Totale overtidskostnader	532 921 221	530 013 272	523 192 008	525 788 152	455 599 037
Andel overtidskostnader av total lønnsutbetaling	5,5 %	5,2 %	4,8 %	4,5 %	3,9 %
Antall utbetalte overtidstimer	993 038	971 607	944 437	901 148	783 747
Overtidsutbetaling pr. årsverk	33 914	32 683	31 299	30 843	26 329
Antall overtidstimer pr. årsverk	63	60	56	53	45

¹⁾ Som følge av forsinkelser i de lokale forhandlingene i 2017 er lønnstillegget for majoriteten av ansatte i politiet først utbetalt i 2018. Tilsvarende er lønnstillegget for 2018 først utbetalt i 2019. Dette kan gi en liten skjevhet i tallene og tallene for 2017-2019 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tallene for 2016 og 2020.

²⁾ Tallene i tabellen er basert på utbetalt overtid, ikke opptjent overtid.

³⁾ Tallene inkluderer overtid ved refunderbare oppdrag.

Kilde: Politidirektoratet

¹⁴ Se vedlegg 2, figur 8.6, for antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene (2018-2020), og figur 8.7 for antall overtidstimer per årsverk i særorgan og andre enheter (2018-2020).

5 ANDRE DRIFTSUTGIFTER

I dette kapittelet gjennomgås politiets driftsutgifter tilknyttet utgiftspostene eiendom, bygg og anlegg (EBA), materiell og tjenester. I 2020 utgjorde utgiftspostene EBA, materiell og tjenester samlet sett om lag 24 prosent av de samlede driftsutgiftene i politiet. Utgiftspostene EBA, materiell og tjenester er bygget opp av følgende undergrupper:

Utgiftspost	Undergrupper
EBA	Husleie, drift, energi, vedlikehold og diverse
Materiell	IKT, transport, politiutstyr, kontor, inventar, annonser og profilering, kjøp av varer for videresalg og diverse
Tjenester	IKT, tolketjenester, legetjenester, andre tjenester, administrative konsulenttjenester, etterforskningstjenester, juridiske tjenester, økonomitjenester, utdanningstjenester, andre fremmede tjenester og diverse.

5.1 Eiendom, bygg og anlegg (EBA)

I 2020 var driftsutgiftene til EBA i underkant 1,8 mrd. kroner. Husleie var den største undergruppen i EBA-utgiftene og utgjorde om lag 82 prosent av de totale EBA-utgiftene i 2020, se tabell 5.1.^{15 16}

Tabell 5.1 EBA-utgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2020

EBA-utgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
husleie	1 086M	134M	241M	1 461M	82%
drift	81M	6M	20M	107M	6%
div	61M	1M	42M	104M	6%
energi	56M	6M	10M	72M	4%
vedlikehold	26M	3M	12M	41M	2%
Total	1 309M	149M	325M	1 784M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.1.1 Husleie i politidistriktene

Politiet er avhengig av lokaler fordelt over hele landet for å kunne operere effektivt og ha et stasjonært og stabilt møtepunkt med befolkningen. Fra 2019 til 2020 økte husleiekostnadene i politidistriktene med 24 mill. kroner, målt i faste priser, se tabell 5.2.^{17 18} Husleiekostnadene varierer mellom politidistriktene blant annet fordi antall og størrelse på lokasjoner er forskjellig og at leieprisenivået er ulikt fra politidistrikt til politidistrikt. I flere politidistrikt har man flyttet inn i nye politibygger med et betydelig høyere prisnivå enn hva som var tilfellet tidligere. Det gjelder blant annet Troms politidistrikt. Etablering av nytt treningssenter på Værnes i Trøndelag politidistrikt i 2019 ga varig høyere husleieutgifter for dette distriktet. Tidligere Midtre Hålogaland politidistrikt ble delt og slått sammen med henholdsvis Troms og Nordland politidistrikt fra 1.1.2016. I en overgangsperiode, fra begynnelsen av januar 2016 til utgangen av april 2017, ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngikk i denne perioden i Nordland politidistrikt. Fra mai 2017 ble årsverk og driftsmidler fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt. Dette medførte følgelig en reduksjon i husleieutgiftene til Nordland politidistrikt og en økning i husleieutgiftene til Troms politidistrikt.

¹⁵ Se vedlegg 2, tabell 8.1 for EBA-utgifter per enhet i 2020.

¹⁶ Felleskostnader er inkludert i husleie og kan inneholde komponenter som energi og renhold.

¹⁷ Se vedlegg 2, figur 8.8 for andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og andre enheter i 2020.

¹⁸ Se vedlegg 2, tabell 8.2 for utgifter til husleie per årsverk i politidistriktene. 2016-2020.

Tabell 5.2 Utgifter til husleie per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2020-kroner. 2016-2020

Enhet	2016	2017	2018	2019	2020
Agder	56M	54M	50M	56M	56M
Finnmark	27M	26M	27M	28M	26M
Innlandet	62M	62M	62M	63M	66M
Møre og Romsdal	37M	40M	41M	43M	46M
Nordland	57M	54M	48M	47M	54M
Oslo	233M	256M	254M	259M	267M
Øst	125M	129M	131M	138M	146M
Sør-Øst	115M	117M	126M	129M	124M
Sør-Vest	65M	70M	69M	72M	74M
Troms	33M	40M	43M	49M	48M
Trøndelag	73M	73M	71M	79M	80M
Vest	93M	98M	96M	98M	99M
Total	976M	1 020M	1 018M	1 062M	1 086M

Kilde: Politidirektoratet

5.2 Materielleutgifter

Materielleutgiftene var 1,95 mrd. kroner i 2020, se tabell 5.3. Utgifter til IKT-materiell utgjorde over halvparten av materielleutgiftene for etaten samlet.

Tabell 5.3 Materielleutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2020

Materielleutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
ikt	320M	89M	643M	1 053M	54%
transport	341M	35M	36M	413M	21%
politistyr	165M	23M	46M	235M	12%
div	67M	8M	133M	208M	11%
kontor	67M	6M	13M	86M	4%
inventar	36M	2M	8M	47M	2%
annonser og profilering	1M	1M	2M	5M	0%
kjøpte varer for videresalg	-34M	-17M	-45M	-96M	-5%
Total	965M	149M	836M	1 951M	100%

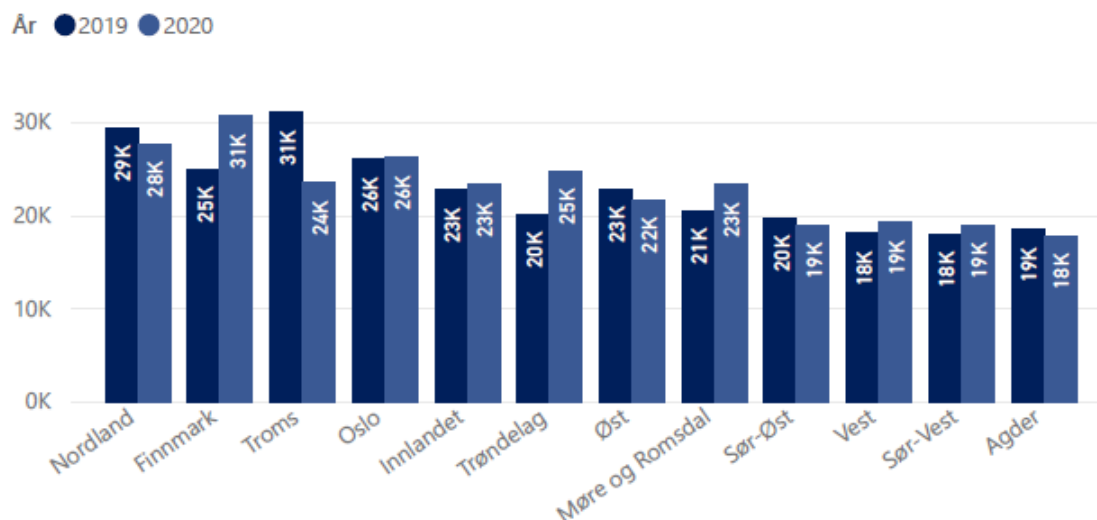
Kilde: Politidirektoratet

5.2.1 IKT-materiell

IKT-materiell består av undergruppene maskinvare, programvare og driftskostnader, telefoni og internett m.m. Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene varierte fra 18 000 kroner i Agder politidistrikt til 31 000 i Finnmark politidistrikt, se figur 5.1. IKT-materielleutgiftene vil variere mye fra år til år, da innkjøp av spesielt maskinvare ikke har en konstant innkjøpsrate, men kan bli kjøpt inn i store kvanta, for eksempel ved innføring av et nytt system.¹⁹

¹⁹ Se vedlegg 2, tabell 8.3, for fordeling av utgifter til IKT-materiell i 2020.

Figur 5.1 Utgifter til IKT-materiell per årsverk i politidistriktene. Målt i faste 2020-kroner. 2019 – 2020

Kilde: Politidirektoratet

5.2.2 Transport

Utgifter til transportmidler i politiet inkluderer materiell tilknyttet blant annet biler, helikopter og båt. De samlede utgiftene til transportmidler i politiet var 413 mill. kroner i 2020, mot 648 mill. kroner i 2019. Nedgangen skyldes i hovedsak store utgifter til helikopteranskaffelse i 2019. Utgifter til bil utgjorde 342 mill. kroner, se tabell 5.4. Av dette utgjorde leasingskostnader for bil 10,4 mill. kroner i 2020, en svak økning fra nivået i 2019. Politidistriktene hadde bilutgifter på 277 mill. kroner og helikopterutgifter på 39 mill. kroner i 2020.²⁰

Tabell 5.4 Utgifter til transportmidler i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2020

Transportutgiter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
bil	277M	35M	31M	342M	83%
helikopter	39M		4M	44M	11%
andre transportmidler	16M	0M	0M	17M	4%
båt	6M		0M	6M	1%
div	4M	0M	0M	4M	1%
fly		0M		0M	0%
Total	341M	35M	36M	413M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.2.3 Utgifter til bil

Av politidistriktenes bilutgifter på 277 mill. kroner i 2020, ble 134 mill. kroner brukt på innkjøp av bil og 143 mill. kroner brukt på drift og vedlikehold av bil, se figur 5.2. Det var en betydelig nedgang i utgifter til innkjøp av bil fra 2019 til 2020. Dette skyldtes blant annet stram økonomi i politidistriktene. I både 2017 og 2019 ble det i Revidert nasjonalbudsjett øremerket budsjettmidler til bil.²¹ Reduksjonen i utgiftene tilknyttet innkjøp av bil i 2016 skyldes blant annet at innkjøp av bil ble utsatt i påvente av en ny bilavtale som ble implementert mot slutten av året.

²⁰ Se vedlegg 2, figur 8.9 for utgifter til transportmidler per årsverk i politidistrikt. 2019-2020.

²¹ Dette utgjorde henholdsvis 80 mill. kroner i 2017 og 88 mill. kroner i 2019.

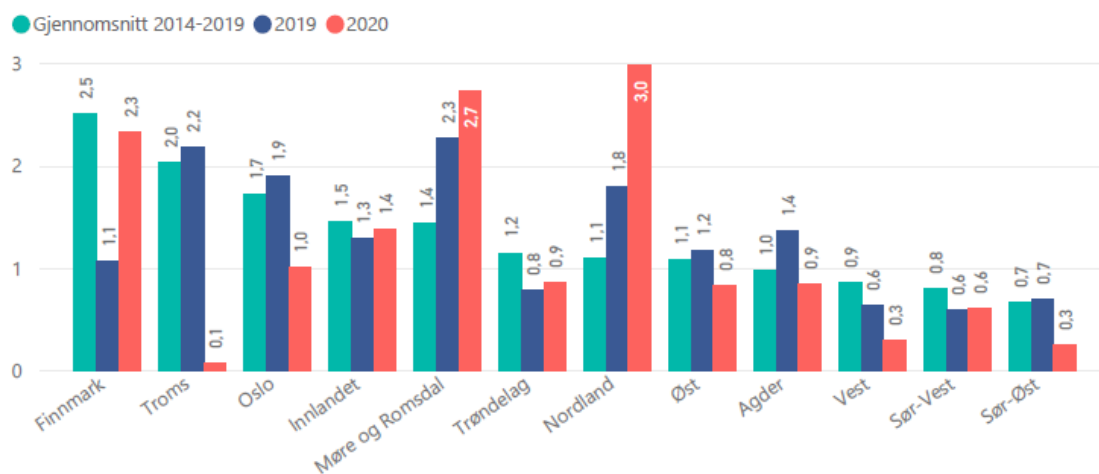
Figur 5.2 Utgifter til innkjøp og utgifter til drift og vedlikehold av bil i politidistriktene. Tall i mill. kroner. Målt i faste 2020-kroner. 2014 – 2020¹⁾

¹⁾Leasingskostnader inngår i innkjøpskostnader.
Kilde: Politidirektoratet

Figur 5.3 viser forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold. Et forhold på 1 indikerer at et politidistrikt har like store utgifter til innkjøp av bil som til drift og vedlikehold. En indikator større enn 1 tilsier at det er større utgifter til innkjøp av bil enn til drift og vedlikehold, og kan indikere at bilparken vokser eller fornyes. Det kan også indikere at politidistriktet har fått bedre serviceavtaler, innrettet seg med lavere driftsutgifter, eller at det skiftes ut eldre kjøretøy uten at bilparken vokser. Et lavt forholdstall kan indikere det motsatte. Gjennomsnittsverdien i figuren er forholdet mellom politidistriktenes samlede utgifter til innkjøp av bil og utgifter til drift og vedlikehold av bil i perioden 2014 – 2019.

Figur 5.3 Forholdet mellom utgifter til innkjøp av bil versus til drift og vedlikehold i politidistriktene. Gjennomsnitt for perioden 2014 – 2019, 2019 og 2020

Kilde: Politidirektoratet

5.2.4 Status kjøretøy

Ved utgangen av oktober 2020 var det 2 447 biler i politidistrikt, særorgan og *andre enheter*, se tabell 5.5. Tallene er basert på innrapporterte data til Politiets fellestjenester fra enheter i politiet.²² Andelen patruljebiler var 58 prosent, mens administrative biler utgjorde de resterende 42 prosentene. Patruljebiler er definert som biler med polisiært utstyr, som oppfyller krav til patruljebil. Administrative biler er alle andre biler i politiet som ikke kategoriseres som patruljebiler.²³ Ved utgangen av 2020 var gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene 6,2 år, mens gjennomsnittsalderen på tilsvarende biler i særorganene og *andre enheter* var 6,0 år. Sammenlignet med situasjonen i 2019, er det en økning i gjennomsnittlig alder fra 6,6 år til 6,8 år totalt i etaten. Administrative kjøretøy har i gjennomsnitt økt sin alder med 0,3 år, mens gjennomsnittlig alder for patruljebiler er uendret sammenlignet med 2019.

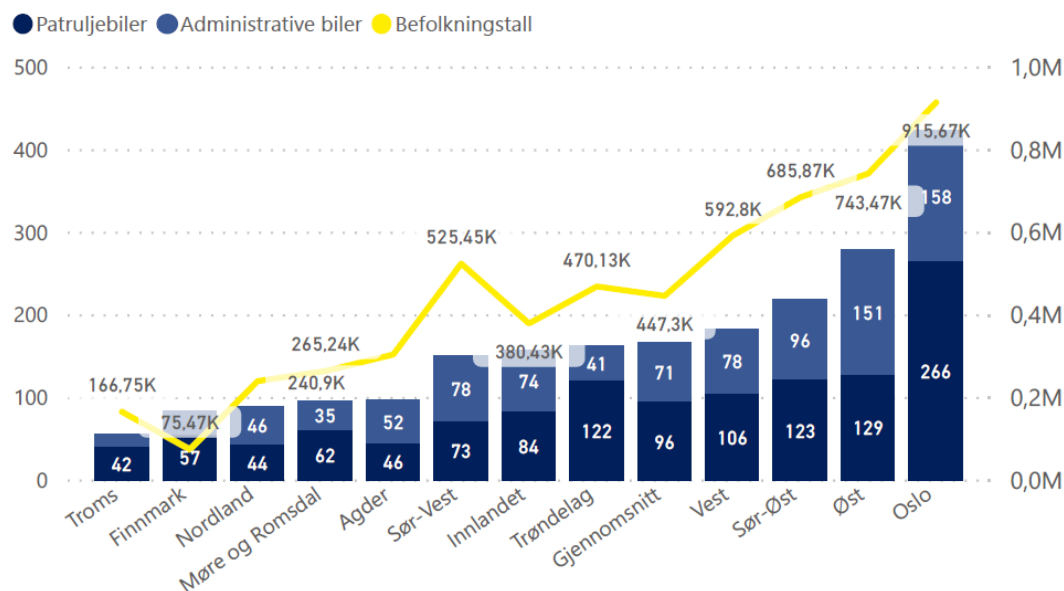
Tabell 5.5 Antall og alder for kjøretøy i politiet per 31.10.2020

	POLITIDISTRIKT		SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER		SUM ALLE ENHETER	
	Antall	Gjennomsnitt	Antall	Gjennomsnitt	Antall	Gjennomsnitt
PATRULJEBIL	1154	6,2	255	6,0	1409	6,1
ADMINISTRATIVE KJØRETØY	852	7,2	186	9,7	1038	7,7
TOTALT	2006	6,6	441	7,5	2447	6,8

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 5.4 viser fordelingen av patruljekjøretøy og administrative kjøretøy mellom politidistriktene. Som det fremkommer av figuren er det de mest folkerike politidistriktene som også har flest kjøretøy. Oslo politidistrikt har både flest patruljekjøretøy og administrative kjøretøy, noe som følger av distriktets størrelse og særskilte rolle som hovedstadsdistrikt. Troms politidistrikt har færrest kjøretøy, på tross av at distriktet har flere innbyggere enn Finnmark politidistrikt. Dette følger trolig av at Finnmark politidistrikt har svært stor geografisk utstrekning og særskilte utfordringer mht. grenseforvaltning. I gjennomsnitt har politidistriktene 96 patruljebiler og 71 administrative kjøretøy til disposisjon.

Figur 5.4 Fordeling av patruljebiler og administrative biler per politidistrikt. 2020

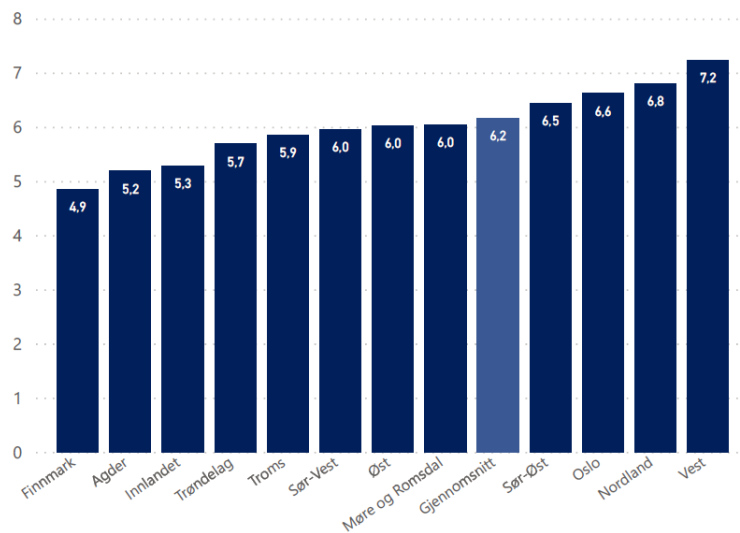
Kilde: Politiets fellestjenester

²² PFT har innhentet oversikt fra politidistrikt og særorgan med status per 31. oktober 2020. Det tas forbehold om feil i de innrapporterte dataene. Eksempler på feilkilder er at tidligere patruljekjøretøy har blitt registrert som administrative kjøretøy uten at PFT har blitt informert, eller at patruljebiler som ikke lenger er i bruk har blitt innrapportert. Tallene er dermed dårlig egnet til sammenligning over tid.

²³ Veteranbil, pickup, transportkjøretøy og andre spesialkjøretøy er utelatt fra beregningene.

I figur 5.5 vises gjennomsnittsalder for patruljebiler per politidistrikt i 2020. Som det fremgår av figuren var gjennomsnittsalderen for patruljebiler lavest i Finnmark politidistrikt med 4,9 år, Agder politidistrikt med 5,2 år og Innlandet politidistrikt med 5,3 år. Gjennomsnittsalderen er høyest i Vest politidistrikt med 7,2 år. En faktor som kan forklare høy gjennomsnittlig alder på patruljebiler i politidistriktene er at den årlige vedlikeholdskostnaden på eldre biler er lavere enn investeringskostnaden på en ny bil. Da distriktene ofte må ta beslutninger basert på korte økonomiske horisonter, reduserer dette mulighetene for å fordele investeringskostnader over bruksperioden. Politiet vil de neste årene flytte deler av nye kjøretøysinvesteringer over på leasingavtaler. Det vil skyve deler av investeringskostnadene ut i tid, og på den måten øke muligheten til å fornye bilparken uten store kostnader det året investeringen gjennomføres.

Figur 5.5 Gjennomsnittlig alder på patruljebiler. Per 31.10.2020

Kilde: Politiets fellestjenester

5.3 Tjenester

Tjenester er en utgiftspost som dekker kjøp av tjenester fra private firmaer, selvstendig næringsdrivende og andre offentlige etater. I 2020 utgjorde kostnader knyttet til tjenester 853 mill. kroner i politiet, se tabell 5.6. *Andre enheter* stod for den største delen av utgifter til tjenester – tilsvarende 67 prosent av samtlige tjenesteutgifter. Som tilfellet har vært over flere år var det lege- og tolketjenester som utgjorde de største utgiftspostene for politidistriktene.²⁴

Tabell 5.6 Tjenesteutgifter i politidistrikt, særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. 2020

Tjenesteutgifter	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
IKT-tjenester	7M	7M	480M	495M	58%
legetjenester	78M	0M	1M	79M	9%
tolketjenester	71M	1M	0M	72M	8%
andre tjenester	54M	2M	15M	71M	8%
administrative konsulenttenester	2M	1M	49M	52M	6%
etterforskningstjenester	45M	4M		49M	6%
andre fremmede tjenester	5M	0M	10M	14M	2%
juridiske tjenester	1M	1M	5M	8M	1%
utdanningstjenester	0M	0M	5M	5M	1%
div	4M	0M	0M	4M	0%
økonomitjenester	0M	0M	2M	3M	0%
Total	268M	17M	568M	853M	100%

Kilde: Politidirektoratet

²⁴ For særorgan blir tolkeutgifter også bokført som *spesielle driftsutgifter*, noe som ikke kommer frem av tabellen siden den viser utviklingen for *driftsutgifter*. I 2020 utgjorde særorganenes samlede tolkeutgifter 9 mill. kroner, hvorav Politiets utlendingsenhet sto for om lag 8 mill. kroner av dette.

5.3.1 IKT-tjenester

IKT-tjenester er en underkategori som i hovedsak består av utgifter tilknyttet kjøp og bruk av konsulenttjenester for drift og videreutvikling av politiets IKT-systemer. IKT-tjenester utgjorde 495 mill. kroner i 2020, se tabell 5.7. Som det fremkommer av tabellen er det først og fremst *andre enheter* som står for majoriteten av IKT-tjenesteutgiftene i 2020. Innenfor denne gruppen er det Politiets IKT-tjenester som står for om lag 62 prosent av politiets samlede IKT-tjenesteutgifter.²⁵

Tabell 5.7 Fordeling av utgifter til IKT-tjenester. Tall i mill. kroner. 2020

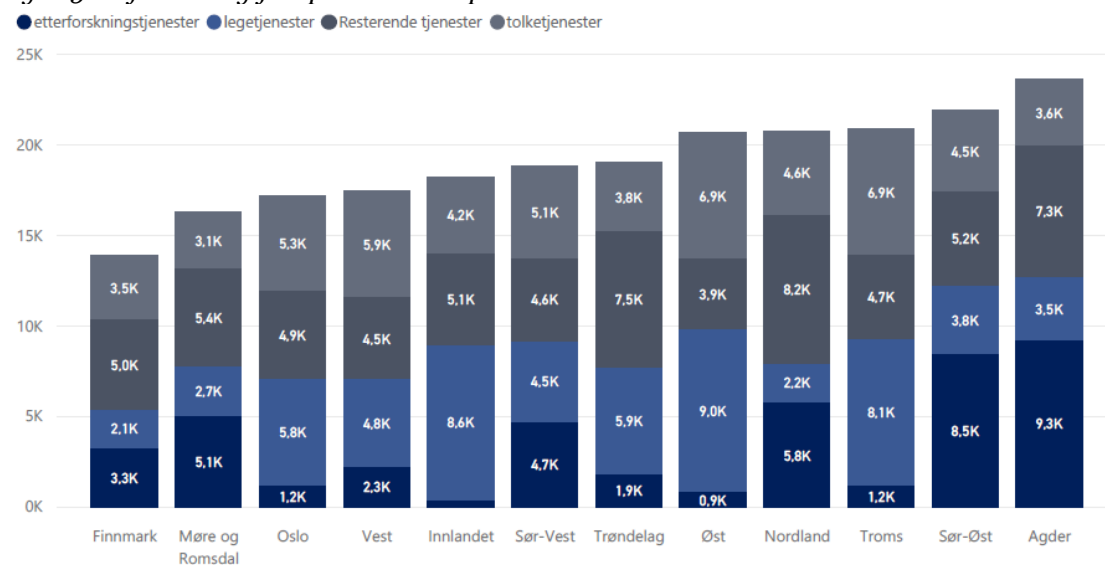
IKT-tjenester	Politidistrikt	Særorgan	Andre enheter	Totalsum	Prosent av totale utgifter
Konsulenttjenester - utvikling politifaglige systemer	2M	5M	207M	213M	43%
Konsulenttjenester - rådgivning IKT	0M	0M	135M	135M	27%
Databehandlingstjenester - politifaglige systemer	0M	1M	35M	36M	7%
Konsulenttjenester - felles infrastruktur	1M		34M	35M	7%
Databehandlingstjenester administrative og sivile systemer	0M	1M	24M	26M	5%
Konsulenttjenester - utvikling administrative systemer	3M	0M	22M	25M	5%
Konsulenttjenester - løpende driftsoppgaver administrative systemer	1M	0M	12M	13M	3%
Konsulenttjenester - løpende driftsoppgaver politifaglige systemer	0M		11M	11M	2%
Total	7M	7M	480M	495M	100%

Kilde: Politidirektoratet

5.3.2 Tjenesteutgifter i politidistriktene

Figur 5.6 viser de samlede tjenesteutgiftene per årsverk i politidistriktene. Tjenesteutgiftene varierte fra om lag 14 000 kroner per årsverk i Finnmark politidistrikt til i underkant av 24 000 kroner per årsverk i Agder politidistrikt. Agder politidistrikt hadde høye utgifter til etterforskningstjenester i 2020 som følge av kraftig økning i utgifter til laboratorietjenester. Laboratorieprøver gjelder fakturerte blodprøver (trafikk og annet, alkohol og påvirkning). Som det også fremkom i tabell 5.6 var det lege- og tolketjenester som utgjorde de største delene av tjenesteutgiftene i politidistriktene i 2020.

Figur 5.6 Tjenesteutgifter per årsverk i politidistriktene. Tall i tusen kroner. 2020

Kilde: Politidirektoratet

²⁵ Se vedlegg 2, figur 8.11, for andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter i 2020.

6 BEMANNING OG DEKNINGSGRAD

6.1 Bemanning²⁶

I tabell 6.1 vises bemanningsutviklingen i politiet for perioden 2016-2020 fordelt på stillings- og enhetskategori. I 2020 var det 17 304 årsverk totalt i politiet, målt som årlig gjennomsnitt²⁷. Av disse var 60 prosent politiårsverk, 34 prosent sivile årsverk og 5 prosent jurister. Siden 2016 har den samlede bemanningen i politiet økt med 1 590 årsverk (10 prosent). Økningen er fordelt på 1 221 politiårsverk, 300 sivile årsverk og 69 jurister.

Tabell 6.1 Antall årsverk i politidistrikt, særorgan og andre enheter fordelt på stillingskategorier. Årlig gjennomsnitt. 2016 – 2020¹⁾²⁾

		2016	2017	2018	2019	2020	Endring i prosent 2016-2020	Endring i prosent 2019-2020
Politistillinger	Politidistrikt	8 461	8 823	9 163	9 395	9 473	12 %	1 %
	Særorgan	597	538	563	559	795	33 %	42 %
	Andre enheter	158	171	178	178	169	7 %	-5 %
	Totalt	9 216	9 532	9 904	10 132	10 437	13 %	3 %
Juriststillinger	Politidistrikt	754	766	784	815	826	10 %	1 %
	Særorgan	69	68	72	75	75	9 %	0 %
	Andre enheter	17	16	14	9	8	-52 %	-12 %
	Totalt	840	850	870	899	909	8 %	1 %
Sivile stillinger	Politidistrikt	3 628	3 632	3 662	3 710	3 731	3 %	1 %
	Særorgan	866	909	872	838	757	-13 %	-10 %
	Andre enheter	1 164	1 293	1 408	1 469	1 470	26 %	0 %
	Totalt	5 658	5 834	5 942	6 018	5 958	5 %	-1 %
Totalt	Politidistrikt	12 843	13 221	13 609	13 919	14 029	9 %	1 %
	Særorgan	1 532	1 515	1 508	1 472	1 627	6 %	11 %
	Andre enheter	1 339	1 480	1 600	1 656	1 648	23 %	-1 %
	Totalt	15 714	16 217	16 716	17 048	17 304	10 %	2 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget. Tabellen viser gjennomsnittstall for hvert år.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene. Stillingene er registrert i Utrykningspolitiet.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 6.2 viser antall årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og *andre enheter* fra 2016 til 2020.²⁸ Samlet sett har bemanningen i politidistriktene økt med 9 prosent i perioden. Den prosentvise økningen har vært størst i Troms politidistrikt.²⁹ Dette har sammenheng med at Midtre Hålogaland politidistrikt ble delt mellom Troms og Nordland politidistrikt under nærpoltireformen, hvilket også bidro til at flere årsverk ble fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt.

Av politidistriktene er det Oslo politidistrikt som hadde størst bemanning i 2020 med 3 230 årsverk. I tillegg til å være politidistriktet med flest innbyggere har også Oslo politidistrikt et særskilt bemanningsbehov i kraft av distriktets rolle som hovedstadsdistrikt, nasjonalt ansvar for kongehusets sikkerhet og sentrale nasjonale beredskapsoppgaver som krever forholdsmessig flere ressurser.

²⁶ Som påpekt i kapittel 2 er Politiets sikkerhetstjeneste gjennomgående ekskludert fra oversiktene.

²⁷ Tallene er beregnet som et gjennomsnitt av månedlig bemanning det aktuelle året, se vedlegg 1 for detaljer.

²⁸ Se vedlegg 2, tabell 8.4 for antall politiårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og *andre enheter*. Se vedlegg 2, tabell 8.5 for antall juristårsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og *andre enheter*. Se vedlegg 2, tabell 8.6 for antall sivile årsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og *andre enheter*.

²⁹ Årsaken til at Troms politidistrikt fremstår som om de har hatt en stor økning er at medarbeidere som skulle overføres til Troms politidistrikt av tekniske årsaker var organisert under Nordland politidistrikt i starten av nærpoltireformperioden.

Tabell 6.2 Antall totale årsverk totalt fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2016 – 2020¹⁾²⁾

	2016		2017		2018		2019		2020		Endring i prosent 2016-2020	Endring i prosent 2019-2020
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	624	630	650	648	673	677	704	704	726	718	14 %	2 %
Finnmark politidistrikt	367	378	361	363	395	377	418	411	449	413	9 %	1 %
Innlandet politidistrikt	789	797	845	820	890	874	887	896	898	891	12 %	-1 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	513	514	561	520	543	553	567	558	613	591	15 %	6 %
Nordland politidistrikt**	678	673	629	638	620	622	649	631	683	660	-2 %	5 %
Oslo politidistrikt*	2 930	2 982	3 124	3 087	3 152	3 096	3 193	3 215	3 376	3 238	9 %	1 %
Sør-Vest politidistrikt	1 114	1 107	1 181	1 157	1 243	1 205	1 210	1 242	1 231	1 177	6 %	-5 %
Sør-Øst politidistrikt	1 532	1 560	1 584	1 570	1 580	1 601	1 568	1 585	1 574	1 548	-1 %	-2 %
Troms politidistrikt**	343	331	442	402	496	467	489	485	498	486	47 %	0 %
Trøndelag politidistrikt	968	942	1 014	986	1 025	1 033	1 032	1 039	1 094	1 052	12 %	1 %
Vest politidistrikt***	1 270	1 249	1 294	1 305	1 272	1 283	1 322	1 302	1 376	1 331	7 %	2 %
Øst politidistrikt	1 645	1 681	1 796	1 724	1 854	1 822	1 878	1 852	1 945	1 925	15 %	4 %
SUM DISTRIKT	12 771	12 844	13 481	13 221	13 744	13 609	13 918	13 919	14 463	14 029	9 %	1 %
KRIPPOS	521	512	549	525	606	562	588	598	625	604	18 %	1 %
Økokrim	148	147	155	149	167	154	164	162	173	165	12 %	1 %
Utrykningspolitiet	44	45	60	60	62	60	64	63	391	324	623 %	413 %
Politiets utlendingsenhet	854	829	739	781	715	732	586	649	515	535	-35 %	-18 %
SUM SÆRORGAN	1 566	1 532	1 504	1 515	1 550	1 508	1 402	1 472	1 704	1 627	6 %	11 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	41	39	36	38	43	39	43	41	35	38	-3 %	-7 %
Namsfogden i Oslo*	113	114										
Politiets Felles tjenester	171	135	280	229	348	311	342	347	360	356	164 %	3 %
Politiets IKT-tjenester	464	351	485	476	495	488	515	508	558	536	53 %	6 %
Politidirektoratet	286	275	307	304	316	319	324	324	317	326	18 %	0 %
Politihøgskolen	429	420	435	428	444	438	423	431	368	386	-8 %	-10 %
SUM ANDRE ENHETER	1 510	1 339	1 548	1 480	1 651	1 600	1 652	1 656	1 643	1 648	23 %	-1 %
SUM	15 848	15 715	16 533	16 217	16 945	16 716	16 971	17 048	17 810	17 904	10 %	2 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017.

** I nærpolitireformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt.

Medarbeidere som var overført til Troms ble først overført fra 1.5.2017 i politiets lønssystem. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene registrert under Nordland politidistrikt i lønssystemet.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Bemanningen i særorganene har økt med 6 prosent i perioden 2016-2020. Det er spesielt Utrykningspolitiet som har hatt sterk bemanningsvekst i perioden. Deler av økningen kan forklares med overføring av ATK-senteret, fra Møre og Romsdal politidistrikt til Utrykningspolitiet, i 2017. Årsaken til bemanningsøkningen fra 2019 til 2020 skyldes at politiet ble tilført 400 midlertidige politistillinger for å styrke bemanningen som følge av coronavirusutbruddet. Samtlige av stillingene ble registrert i Utrykningspolitiet. Politiets utlendingsenhet har hatt en negativ bemanningsvekst på 35 prosent i perioden. Siden 2016, da bemanningsbehovet var størst som følge av migrasjonskrisen, har bemanningen i Politiets utlendingsenhet blitt redusert for å tilpasse seg aktivitetsnivået i ankomst- og returbildet.

I perioden 2016-2020 har bemanningen i *andre enheter* økt med 20 prosent. Det er spesielt Politiets felles tjenester (PFT) som har hatt høy bemanningsvekst i perioden med 164 prosent. I forbindelse med REAL-prosjektet ble tjenesteområder i politiet innen regnskap, eiendom, anskaffelser og lønn samlet under PFT. Totalt ble 178 sivile årsverk overført fra politidistrikt og særorgan i forbindelse med prosjektet i 2017 og 2018. Bemanningsøkningen i 2020 skyldes overføring av 25 ansatte innenfor renhold og kantine fra Justissektorens kurs- og øvingscenter i Stavern (PHS). Politiets IKT-tjenester (PIT) har hatt en bemanningsvekst på 53 prosent fra 2016 til 2020. Bemanningsøkningen kan sees i sammenheng med at medarbeidere i politidistrikt og særorgan med hovedvekt av arbeidsoppgaver innenfor IKT, ble overført til PIT i forbindelse med at PIT fikk et mer helhetlig ansvar for IKT i etaten. Nye stillinger har også blitt etablert for å imøtekomme økt oppgavemengde og erstatte bruk av eksterne konsulenter i perioden.

6.2 Dekningsgrad

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. Det er et mål om at dekningsgraden skal være minst 2,0 politiårsverk per 1 000 innbyggere.³⁰ Dekningsgradsmålet er et landsgjennomsnitt basert på politiårsverk i politidistrikt, særorgan, andre enheter og PST (den sentrale enhet), og er ikke et mål per politidistrikt. Årsaken til dette er at kriminalitetsbildet og særskilte utfordringer krever ulik politidekning i politidistriktene.³¹

I tabell 6.3 vises dekningsgraden i politiet (med og uten PST) for perioden 2016-2020. For dekningsgraden vises både dekningsgrad per 31. desember hvert år og dekningsgrad som bygger på et beregnet gjennomsnitt av årsverk og antall innbyggere for hvert år. Politiet har over tid fått økte bevilgninger som har vært øremerket til nye stillinger. Dekningsgraden, inkludert politiårsverk i PST, var 2,09 ved utgangen av 2020, se også figur 6.1.

Tabell 6.3. Antall årsverk i politistillinger per 1 000 innbyggere. 2016 – 2020¹⁾²⁾

	2016		2017		2018		2019		2020		Endring i dekningsgrad 2016-2020	Endring i dekningsgrad 2019-2020
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	1,44	1,47	1,50	1,51	1,57	1,59	1,63	1,64	1,68	1,67	0,19	0,03
Finnmark politidistrikt	3,00	3,09	2,90	2,93	3,18	3,00	3,41	3,33	3,82	3,35	0,26	0,02
Innlandet politidistrikt	1,36	1,36	1,47	1,43	1,58	1,54	1,56	1,59	1,62	1,58	0,22	-0,01
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,29	1,28	1,50	1,38	1,44	1,48	1,53	1,50	1,64	1,60	0,31	0,10
Nordland politidistrikt**	1,59	1,56	1,75	1,63	1,74	1,74	1,85	1,80	1,99	1,89	0,33	0,09
Oslo politidistrikt*	2,37	2,37	2,47	2,43	2,48	2,43	2,38	2,46	2,54	2,45	0,08	-0,01
Sør-Vest politidistrikt	1,40	1,39	1,55	1,47	1,61	1,57	1,55	1,61	1,61	1,50	0,11	-0,11
Sør-Øst politidistrikt	1,45	1,47	1,52	1,49	1,53	1,54	1,57	1,56	1,59	1,51	0,04	-0,05
Troms politidistrikt**	1,74	1,65	1,73	1,78	1,98	1,84	1,95	1,91	2,01	1,94	0,29	0,03
Trøndelag politidistrikt	1,48	1,42	1,56	1,51	1,52	1,56	1,51	1,54	1,63	1,55	0,13	0,01
Vest politidistrikt***	1,43	1,40	1,47	1,47	1,45	1,46	1,53	1,49	1,58	1,52	0,12	0,03
Øst politidistrikt	1,46	1,50	1,58	1,52	1,62	1,57	1,59	1,57	1,65	1,62	0,12	0,05
SUM POLITIDISTRIKT	1,62	1,62	1,71	1,67	1,74	1,73	1,75	1,76	1,84	1,76	0,15	0,00
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	1,76	1,76	1,85	1,81	1,89	1,86	1,88	1,89	2,03	1,94	0,18	0,05
SUM INKL. PST	1,82	1,91	1,91	1,91	1,95	1,95	1,94	1,94	2,09	2,09		

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene for 2020.

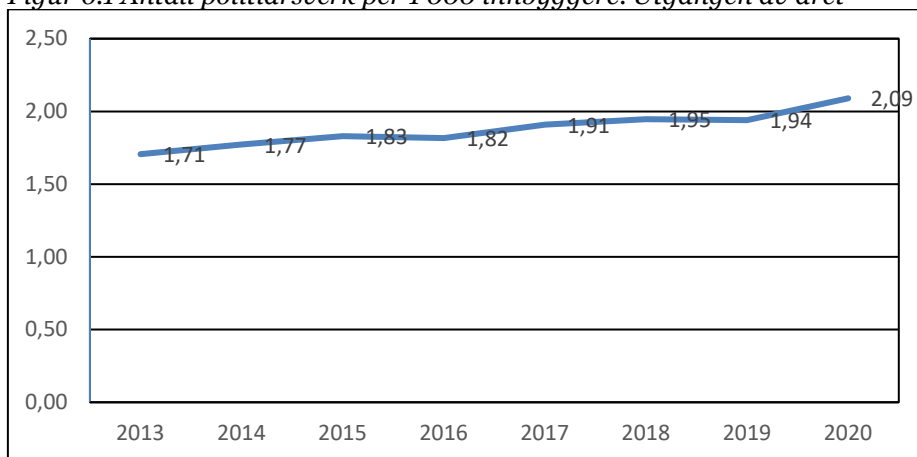
* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfoden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017.

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 6.1 Antall politiårsverk per 1 000 innbyggere. Utgangen av året

Kilde: Politidirektoratet

³⁰ I Politidirektoratet (2008), *Politiet mot 2020. Bemannings- og kompetansebehov i politiet*, ble det fremmet en anbefaling om et slikt nivå på dekningsgraden.

³¹ Se vedlegg 5, tabell 8.7 for antall årsverk totalt per 1 000 innbyggere.

6.3 Geografiske og funksjonelle driftsenheter

Organisasjonsmodellen i de nye politidistriktene består av lederstøttestaber og funksjonelle og geografiske driftsenheter. Den besluttede overordnede organisasjonsmodellen skal sikre en enhetlig og mer standardisert organisering i politidistriktene. De geografiske driftsenhetene har ansvar for politioppgavene innenfor et geografisk område i politidistriktet. De utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser, og skal som hovedregel inneha kompetanse, kapasitet og verktøy til å utøve dette ansvaret.^{32 33}

De funksjonelle driftsenhetene ivaretar fellesoppgaver for hele politidistriktet og støtter polititjenesten i de geografiske driftsenhetene med rådgivning, kapasitetsforsterkning og spesialistkompetanse. De skal håndtere bestemte oppgaver, sakstyper eller fagområder som uttrykkelig legges til funksjonelle driftsenheter, samt bidra til å utvikle beslutningsgrunnlag, strategier og planer innenfor sine ansvarsområder på distriktsnivå. I tillegg skal de håndtere oppgaver og sakstyper som det ellers ikke er hensiktsmessig å løse ved geografiske driftsenheter.

I tabell 6.4 fremkommer andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, geografiske og funksjonelle driftsenheter i politidistriktene for perioden 2018 – 2020. Samlet for alle politidistrikt var fordelingen av politiårsverk i politidistriktene i overkant av 59 prosent i geografiske driftsenheter og i underkant av 40 prosent i de funksjonelle driftsenhetene ved utgangen av 2020. Andelen på de geografiske driftsenhetene har økt svakt fra 2018 til 2020. 76 prosent av økningen i politiårsverk i politidistriktene i 2020 har gått til å styrke de geografiske driftsenhetene. Andelen politiårsverk knyttet til geografiske enheter varierer fra i underkant av 48 prosent i Oslo politidistrikt til i overkant av 71 prosent i Nordland politidistrikt ved utgangen av 2020. En forklaring på variasjonene i fordelingen er blant annet ulike valg i forbindelse med plassering av funksjoner, henholdsvis funksjonelt eller geografisk. For eksempel kan kriminalteknikere og hundeførere i noen politidistrikt være plassert i en funksjonell enhet, mens de i et annet politidistrikt er plassert geografisk. Oslo politidistrikt er tillagt ansvaret for nasjonale oppgaver som er organisert i funksjonelle enheter. Det kan blant annet forklare hvorfor de har en noe lavere andel politiårsverk knyttet til geografiske driftsenheter.

Tabell 6.4 Andelen politiårsverk fordelt på politimester/staber, funksjonelle og geografiske driftsenheter. I prosent av totalen. 2018 – 2020. Utgangen av året

Politidistrikt	Politimester og staber			Funksjonelle enheter			Geografiske enheter		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Oslo	0,6 %	0,6 %	0,6 %	52,5 %	55,6 %	51,6 %	46,9 %	43,8 %	47,8 %
Øst	1,4 %	1,3 %	1,1 %	40,6 %	41,0 %	41,0 %	58,0 %	57,8 %	57,8 %
Innlandet	1,2 %	1,2 %	1,1 %	27,8 %	29,9 %	29,3 %	71,0 %	69,0 %	69,6 %
Sør-Øst	1,0 %	1,0 %	0,9 %	37,9 %	37,7 %	38,0 %	61,1 %	61,4 %	61,0 %
Agder	1,9 %	1,4 %	1,5 %	33,7 %	33,8 %	33,4 %	64,5 %	64,8 %	65,0 %
Sør-Vest	1,1 %	1,0 %	0,8 %	42,6 %	44,5 %	42,3 %	56,3 %	54,5 %	56,9 %
Vest	1,5 %	1,3 %	1,4 %	36,3 %	35,8 %	35,7 %	62,2 %	62,9 %	62,9 %
Møre og Romsdal	2,9 %	2,9 %	2,1 %	32,8 %	32,8 %	35,6 %	64,3 %	64,3 %	62,4 %
Trøndelag	1,7 %	1,7 %	1,7 %	30,7 %	30,2 %	29,7 %	67,6 %	68,1 %	68,6 %
Nordland	2,1 %	2,0 %	1,7 %	25,5 %	25,2 %	27,3 %	72,4 %	72,8 %	71,1 %
Troms	1,5 %	1,2 %	1,2 %	30,8 %	31,3 %	32,9 %	67,7 %	67,5 %	65,9 %
Finnmark	1,7 %	1,6 %	1,8 %	42,7 %	42,3 %	40,7 %	55,7 %	56,1 %	57,5 %
Totalt	1,3 %	1,2 %	1,1 %	39,6 %	40,5 %	39,6 %	59,1 %	58,3 %	59,3 %

Kilde: Politidirektoratet

³² Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter, pkt. 2.2.1 Hovedprinsipper for organisasjonsmodellen.

³³ Unntak: oppgaver som skal organiseres funksjonelt:

- Operativ ledelse/operasjonssentral og politidistriktenes tjenestekontor driftes av Felles enhet for operativ tjeneste.
- Påtalefunksjon utøves av Felles enhet for påtale.
- Utlendings-, grense- og forvaltningsoppgavene organiseres i Felles enhet for utlending og forvaltning eller Felles enhet for utlending, forvaltning og sivil rettspleie.
- Felles enhet for etterretning, forebygging og etterforskning.

6.3.1 Funksjonelt organisert, men geografisk plassert

Med utgangspunkt i stedsplassing av medarbeidere – en medarbeider kan være funksjonelt organisert, men geografisk plassert – blir fordelingen en annen. En fordeling av medarbeidere på hovedsete kontra et geografisk tjenestested viser at om lag 31 prosent av medarbeidere i politistillinger er stedsplassert ved hovedsete og 69 prosent er stedsplassert ved andre tjeneststeder ved utgangen av 2020, se tabell 6.5.³⁴

Som følge av at det er gjort ulike valg vedrørende plassering av funksjoner i hhv. funksjonelle eller geografiske enheter og at medarbeidere i funksjonelle enheter kan være stedsplassert sentralt eller ved geografiske tjeneststeder, vil andelen ikke være sammenlignbare mellom politidistriktene. Dette gjelder både for fordeling av funksjonelt eller geografisk organisert og en fordeling basert på sentralt eller geografisk stedsplassing av medarbeidere. Valg av plassering er basert på tilpasning til lokale forhold samt lokal forhandling av strukturelle endringer.

Tabell 6.5. *Politiårsverk geografisk fordelt på hovedsete og tjenestested. 2018-2020. Utgangen av året*

Politiårsverk Distrikt	Hovedsete			Tjenestested		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Oslo	52,2 %	55,5 %	51,7 %	47,8 %	44,5 %	48,3 %
Øst	15,2 %	15,4 %	15,1 %	84,8 %	84,6 %	84,9 %
Innlandet	21,4 %	22,3 %	22,5 %	78,6 %	77,7 %	77,5 %
Sør-Øst	14,8 %	17,5 %	19,8 %	85,2 %	82,5 %	80,2 %
Agder	33,9 %	32,6 %	33,0 %	66,1 %	67,4 %	67,0 %
Sør-Vest	34,7 %	32,7 %	31,3 %	65,3 %	67,3 %	68,7 %
Vest	33,1 %	33,3 %	32,8 %	66,9 %	66,7 %	67,2 %
Møre og Romsdal	26,2 %	24,8 %	25,9 %	73,8 %	75,2 %	74,1 %
Trøndelag	28,9 %	29,4 %	29,0 %	71,1 %	70,6 %	71,0 %
Nordland	21,2 %	20,3 %	21,9 %	78,8 %	79,7 %	78,1 %
Troms	29,6 %	29,4 %	31,4 %	70,4 %	70,6 %	68,6 %
Finnmark	20,4 %	20,6 %	19,6 %	79,6 %	79,4 %	80,4 %
Totalt	31,1 %	31,8 %	31,3 %	68,9 %	68,2 %	68,7 %

Kilde: Politidirektoratet

6.4 Årsverkskostnader

I dette delkapitlet fremgår anslag på årsverkskostnader for politi-, jurist- og sivile stillinger i politidistriktene. For politistillingene er det beregnet en årsverkssats for stillingskodene politibetjent 1 og politioverbetjent. For de sivile stillingene er det beregnet en sats for stillingskodene rådgiver og seniorrådgiver. For juriststillinger er det beregnet en sats for stillingskodene politifullmektig og politiadvokat 2. Hensikten bak denne inndelingen er å gjøre et skille mellom årsverkskostnader til stillinger med lav og høy ansiennitet. Anslag på årsverkskostnader i etaten er blant annet nyttig når det tildeles bevilgninger for å øke bemanningen i politiet.

Årsverkskostnader kan teoretisk sett dekomponeres som en sum av:

- Stillingsrelaterte kostnader
- Andre driftskostnader (direkte og indirekte)
- Kapitalkostnader/investeringer

Nedenfor følger en oversikt over kostnadskomponentene som er benyttet i utregning av årsverkssatsene. Beregningene tar utgangspunkt i regnskapstall for politidistriktene i 2020.³⁵

³⁴ Medarbeidere som er ansatt ved politistasjoner som er samlokalisert med distriktsadministrasjonen, er kategorisert under "Tjenestested" og ikke hovedsete. Tallgrunnlaget viser et øyeblikksbilde og er basert på hvor medarbeidere har sitt oppmøtested. Tallene viser ikke organisatorisk tilhørighet.

³⁵ Beregningene tar utgangspunkt i kapittel/post 044001 i regnskapet.

Det beregnes gjennomsnittskostnader³⁶ for de ulike kostnadskomponentene ved å dele på gjennomsnittlig antall årsverk i 2020.³⁷

- **Materiellutgifter:** utgifter til IKT-materiell, transport, utstyr, kontor, inventar og diverse andre materiellutgifter.³⁸ I utgiftskomponenten IKT-materiell er utgifter til samband og nødnett kun aktuelle for beregning av årsverkskostnader for politiårsverk.
- **Møte- og kursutgifter:** møteutgifter, arrangørkostnader, deltakeravgift på kurs/seminar og utdanningsutgifter til etter- og videreutdanning.
- **Reiseutgifter:** utgifter til hotell, flybilletter og andre reisekostnader.
- **EBA-utgifter:** utgifter til husleie, drift, vedlikehold, energi og diverse andre EBA-utgifter som eksempelvis ombyggingskostnader.
- **Tjenester:** utgifter til lege-, tolk- og etterforskningstjenester, IKT-tjenester, administrative konsulenttjenester og øvrige tjenester. Utgifter til lege-, tolk- og etterforskningstjenester er kun fordelt på årsverkskostnader for politi- og juristårsverk da disse utgiftene er vurdert å være mest knyttet til arbeidsoppgaver for disse gruppene.
- **Andre personalkostnader:** utgifter til gruppeleivsforsikring, yrkesskadepremie, velferdstiltak, hundegodtgjørelse og andre personalkostnader som ikke omfattes av utgiftskomponentene til lønn, møte/kurs eller reise. Hundegodtgjørelse er kun aktuell for beregning av politiårsverk.
- **Fellestjenester:** Bemanningsvekst vil kunne gi økte kostnader i form av økt behov for administrasjon og andre fellestjenester for etaten. Dette gjelder blant annet støttetjenester som leveres fra Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester. Som anslag på kostnad til støttetjenester per årsverk deles driftsutgiftene i Politidirektoratet, Politiets fellestjenester og Politiets IKT-tjenester på totalt antall årsverk i politiet. Det legges til grunn at alle stillingskategoriene bidrar til disse kostnadene.
- **Lønn:** Anslaget på lønnsutgifter er basert på et uttrekk av utbetalt lønn per november 2018 fra politiets lønns- og regnskapssystem, SAP. Tallene er fremskrevet til 2020-kroner.³⁹ Basert på dette er det beregnet en gjennomsnittslønn for de aktuelle stillingskodene inkludert faste- og variable tillegg, overtid og feriepengene.
- **Pensjonskostnad:** Pensjonskostnaden er beregnet som 12 prosent av grunnlønn pluss faste tillegg. I tillegg inkluderes 12 prosent av de variable tilleggene.
- **Arbeidsgiveravgift:** Det er lagt til grunn arbeidsgiveravgift på 14,1 prosent for alle stillingskodene.

Gjennomsnittlig årsverkskostnad for en politibetjent 1 anslås til 1 083 900 kroner og gjennomsnittlig årsverkskostnad til en politioverbetjent anslås til 1 368 200 kroner i 2020, se tabell 6.6. Det understrekes at dette er en grov illustrasjon for årsverkskostnaden til de ulike stillingskodene. For flere av utgiftskomponentene er det krevende å basere seg på gjennomsnittskostnader ved beregning av årsverkskostnader. For EBA-utgiftene er det for eksempel betydelige forskjeller mellom politidistriktene for hvor store husleieutgifter per årsverk man har. Dette skyldes blant annet at behovet for antall lokasjoner og prisen per kvadratmeter varierer.

³⁶ Det er vanlig å skille mellom grensekostnad og gjennomsnittskostnad. Grensekostnaden defineres gjerne som kostnaden ved å ansette ett årsverk mer. I tillegg kan det skilles mellom kortsiktige og langsiktige grensekostnader. Kortsiktige grensekostnader inkluderer driftskostnader, mens langsiktige grensekostnader i tillegg inkluderer kapitalkostnader/investeringer knyttet til ny kapasitet. Innenfor velferdsøkonomien sier teorien at offentlige tjenester bør prises i henhold til langsiktige grensekostnader, dvs. kostnadene ved å fremskaffe ny kapasitet pluss driftskostnader for å realisere en effektiv ressursallokering, se for eksempel Theisen og Johnsen (1992). Som indikator på langsiktig grensekostnad anvendes gjennomsnittskostnad der vi også tar med kapitalkostnader/investeringer.

³⁷ Grunnlaget for beregningene, og innholdet i årsverkssatsene, er noe ulikt fra årsverkssatsene som fremgår i tidligere ressursanalyser.

³⁸ Komponentene inkluderer både utgifter til drift og anskaffelse (investering).

³⁹ Grunnet kapasitetshensyn har det ikke blitt hentet ut tall på lønnsutbetalinger per stillingskode for 2020.

Tabell 6.6. Anslag på årsvervskostnad for politibetjent 1, politioverbetjent, rådgiver, seniorrådgiver, politifullmektig og politiadvokat 2 i politidistriktene. Målt i 2020-kroner¹⁾

	Politistillinger		Sivile stillinger		Juriststillinger	
	Politibetjent 1	Politioverbetjent	Rådgiver	Seniorrådgiver	Politifullmektig	Politiadvokat 2
Materiell						
- IKT	27 200	27 200	13 500	13 500	13 500	13 500
- Transport	34 900	34 900			10 900	10 900
- Utstyr	15 300	15 300			3 000	3 000
- Kontor	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800
- Inventar	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
- Diverse annet materiell	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
Tjenester	24 100	24 100	5 200	5 200	24 100	24 100
EBA	93 300	93 300	93 300	93 300	93 300	93 300
Møte og kurs	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Reiser	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Andre personalkostnader	8 700	8 700	6 500	6 500	6 500	6 500
Fellestjenester	144 000	144 000	144 000	144 000	144 000	144 000
Stillingsrelaterte kostnader	364 300	364 300	279 300	279 300	312 100	312 100
Lønn	576 000	802 600	590 100	752 300	636 400	929 300
Arbeidsgiveravgift	81 200	113 200	83 200	106 100	89 700	131 000
Pensjonskostnad	62 400	88 100	68 200	86 200	73 800	99 000
Årsvervskostnad	1 083 900	1 368 200	1 020 800	1 223 900	1 112 000	1 471 400

¹⁾ Det er foreløpig sett bort i fra utgifter til transportmidler for sivile stillinger.

Kilde: Politidirektoratet

7 VEDLEGG 1 DATAKILDER

7.1 Organisatoriske endringer

I løpet av de årene som dekkes av rapporten er det gjort flere organisatoriske endringer i og mellom enhetene i politiet. Disse organisatoriske endringene vil kunne innvirke på sammenlignbarheten til enhetene internt over tid og med hverandre.

- Fra 1. januar 2017 ble ATK-senteret (Automatisk trafikk kontroll), som tidligere var organisert under Møre og Romsdal politidistrikt, overført til Utrykningspolitiet. Om lag 25 årsverk flyttet fra Møre og Romsdal politidistrikt til Utrykningspolitiet.
- I november 2017 ble Vanylven kommune, som tidligere var organisert i Vest politidistrikt, overført til Møre og Romsdal politidistrikt. Overføringen bidro til at fire årsverk ble flyttet fra Vest politidistrikt til Møre og Romsdal politidistrikt.
- Fra 1. mai 2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt og slått sammen⁴⁰ med hhv. Troms og Nordland politidistrikt, hvilket også bidro til at årsverk og driftsmidler ble fordelt fra Nordland til Troms politidistrikt.
- Namsfogdene i de store byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger var tidligere egne forvaltningsenheter. Namsfogdene i Bergen, Stavanger og Trondheim ble underlagt hhv. Hordaland politidistrikt, Rogaland politidistrikt og Sør-Trøndelag politidistrikt i 2008. Namsfogden i Oslo ble underlagt Oslo politidistrikt i 2017.
- I perioden 2008-2017 ble det etablert barnehus i 12 politidistrikt.
- Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester etablert i 2013. Enheten inngår i Finnmark politidistrikt.
- Det ble opprettet Støttesenter for kriminalitetsutsatte i politidistriktene høsten 2017.
- Kripos startet etableringen av et nasjonalt cyberkriminalitetscenter (NC3) i 2018.
- I 2017 overtok Politiets fellestjenester oppgaver knyttet til lønn- og regnskap fra politidistrikt og særorgan og etablerte et senter for lønn- og regnskap i Kristiansund. I tillegg ble arbeidsoppgaver knyttet til EBA, som renholds- og kantinedrift, sekvensielt overført til Politiets fellestjenester i 2017 og 2018.
- I 2016 og 2017 ble oppgaver og medarbeidere fra politidistrikt og særorgan overført i forbindelse med at PIT fikk et mer helhetlig ansvar for IKT i etaten.

I rapporten analyseres utgiftssiden i politiet. Inntektssiden behandles gjennomgående ikke⁴¹, da gebyrinntekter og bøter som politiet regnskapsfører overføres til statskassen. Det blir imidlertid korrigert for internhandel.

7.2 Datakilder og databehandling

Regnskapstall for alle enheter over hele perioden er hentet fra etatens økonomisystem. Grunnlaget for kontoføringen i den enkelte enhet er kontoplan for politi- og lensmannsetaten. Etaten fører regnskap etter kontantprinsippet. Nærmere opplysninger om lønnsutgifter er hentet fra politiets lønns- og personalsystem (SAP). Tall for overtid er basert på utbetalt overtid og ikke opptjent overtid. Alle politidistrikt og særorgan benyttet SAP fra mai 2008. Årsverkstallene inkluderer antall lønnede årsverk, men ekskluderer ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne.

For å fange opp variasjoner gjennom året, er det foretatt et uttrekk av alle lønnede ansatte den siste datoen i hver måned. Med utgangspunkt i de ansattes stillingsandel og tilstedeværelsesgrad innenfor ulike typer ulønnede permisjoner og eventuell uføregrad, er det beregnet antall lønnede månedsverk. Gjennomsnittet av antall lønnede månedsverk for et år er benyttet til å beregne antall årsverk per år. I tillegg vises antall årsverk per 31. desember hvert år. Det er årsverk per 31. desember som danner grunnlag for rapporteringen i politidistriktene. Gjennomsnittsberegninger er av interesse fordi bemanning i politiet varierer i løpet av året. Et

⁴⁰ I en overgangsperiode 1.1.2016-30.4.2017 ble Midtre Hålogaland politidistrikt styrt av Nordland politidistrikt og regnskaps- og bemanningstall for Midtre Hålogaland inngår i denne perioden i Nordland politidistrikt.

⁴¹ Med unntak av refusjoner fra NAV.

gjennomsnitt vil gi et bilde over hvordan bemanningen hadde vært hvis de ulike sesong-variasjonene ble fordelt over hele året.

Fra 1.1.2010 ble det gjort en endring i rutiner for avlønning av beordrede⁴² til Utrykningspolitiet. Politidistriktet hvor den enkelte var ansatt skulle utbetale lønnen til de som jobber i Utrykningspolitiet. Politidistriktet fikk kompensert disse midlene gjennom budsjettrammen (fast lønn) og korreksjoner i løpet av året (variabellønn). Fra og med 2016 ble variabellønn for beordrede til UP igjen belastet UP og ikke distriktene. Fast lønn ble fortsatt belastet politidistriktene. Dette medfører at stillingsutgiftene i Utrykningspolitiet har blitt redusert fra 2010, selv om antallet årsverk har økt. De variable lønnsutgifter for UP er derfor forholdsmessig høye i forhold til antall ansatte fordi UP også belastes for variabel lønn til innbeordrede. Samme avlønningrutine gjelder også for beordrede til Reinpolitiet (Finnmark politidistrikt).

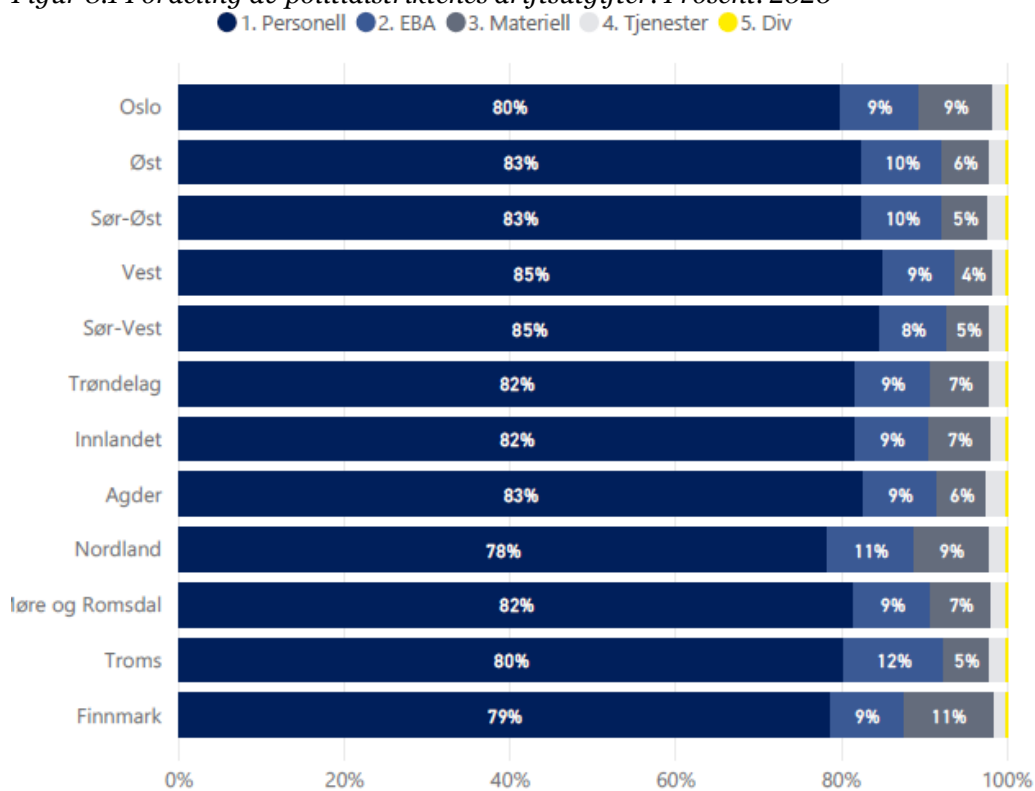
Ansatte som lønnes av etaten, men som er i utenlandstjeneste, vil være inkludert i beregningen av årsverk. De som er i utenlandstjeneste vil i all hovedsak ha stillingskode som internasjonal rådgiver, som er en sivil stillingskode. Lønnsutgiftene i forbindelse med utenlandstjeneste innenfor internasjonale operasjoner refunderes fra Utenriksdepartementet. Ved permisjon fra en stilling i etaten for å jobbe et annet sted i etaten, vil man være lønnet og dermed telles der man faktisk jobber. Dersom man er beordret til å jobbe et annet sted i etaten enn der man opprinnelig er ansatt, vil man lønnes fra og dermed telles som årsverk der man opprinnelig er ansatt. Enhet for registrerte utgifter og årsverk er dermed sammenfallende. På grunn av utenlandstjeneste og beordringer kan noen politidistrikt være registrert med flere lønnede årsverk enn det de faktisk har tilgjengelig i distriktet, og særorgan med færre lønnede årsverk enn det de har tilgjengelig.

Ved internhandel vil den ene enhets utgift være en annen enhets inntekt og i prinsippet være et nullsumspill for etaten som helhet. Den enkelte enhets utgifter til materiell og polititjenester inngår som en del av enhets driftsutgifter. Inntekter fra internhandel kan disponeres av enheten, og må derfor trekkes fra driftsutgiftene for å gi et mer reelt bilde av økonomien i både enheten og etaten totalt. Eksempelvis kjøper Politiets fellestjenester (PFT) inn uniformer som selges videre til politidistrikt og særorgan. Dersom det ikke korrigeres for inntekter fra internhandel, vil uniformen utgiftsføres to ganger – både ved innkjøp i Politiets fellestjenester (som kjøp av varer for videresalg) og ved videresalg til en annen enhet. Brutto omsetning (utgifter) i Politiets fellestjenester (PFT) må derfor reduseres for denne omsetningen for å gi det riktige kostnadsbilde av enhets drift. Kjøp av tjenester mellom distrikt og særorgan blir ført direkte på den enheten som skal ha den endelige belastningen.

⁴² Etter § 21 i Politiloven kan embets- og tjenestemenn i politi- og lensmannsetaten beordres til midlertidig å gjøre tjeneste i annet distrikt, i et av politiets særorganer, i departementet, i Politidirektoratet eller til å tjenestegjøre uten hensyn til distriktsgrenser, samt å gjennomgå kurs ved Politihøgskolen eller annen utdanning for polititjenesten. På samme måte kan embets- og tjenestemenn i Politidirektoratet beordres til midlertidig tjeneste i et politidistrikt, i et særorgan eller i departementet.

8 VEDLEGG 2 TABELLER OG FIGURER

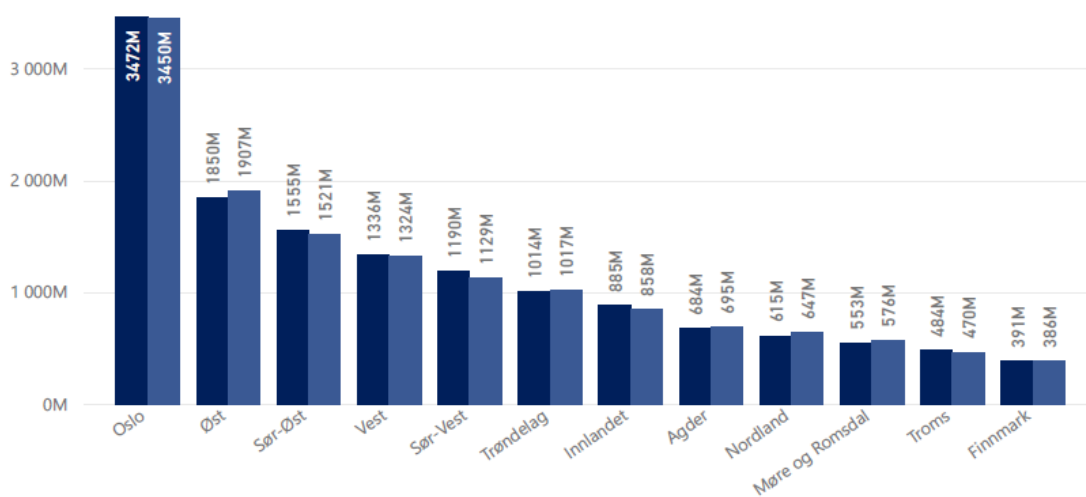
Figur 8.1 Fordeling av politidistriktenes driftsutgifter. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

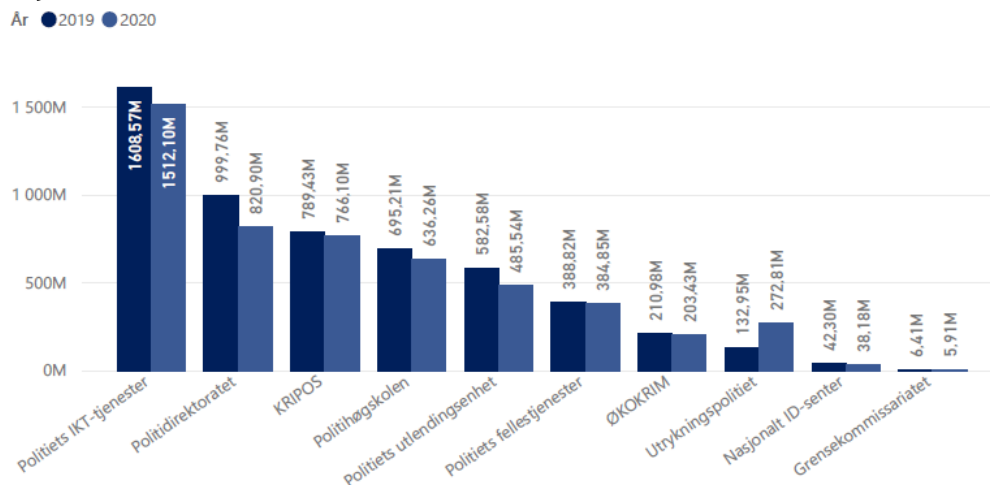
Figur 8.2 Driftsutgifter per politidistrikt. Tall i mill. kroner. Faste 2020-kroner. 2019 – 2020

Ar ● 2019 ● 2020

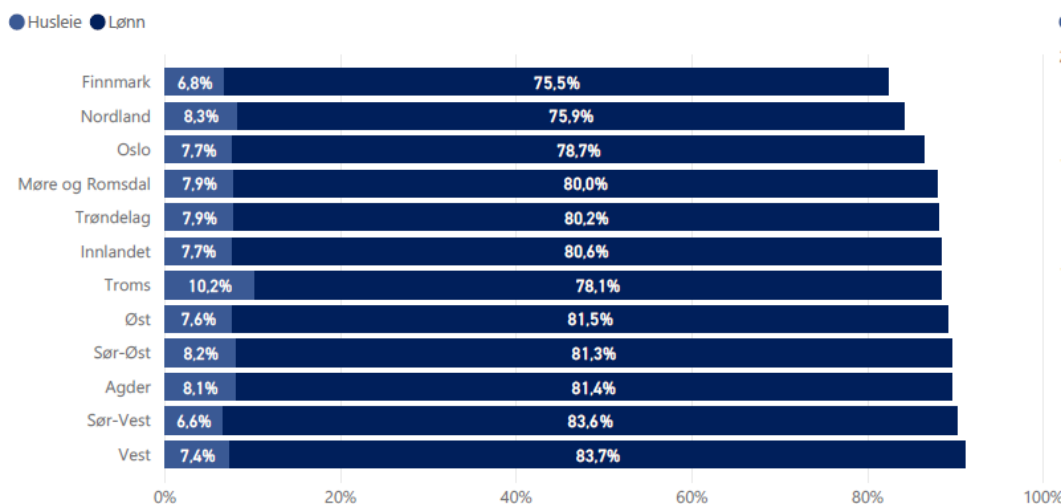
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.3 Driftsutgifter i særorgan og andre enheter. Tall i mill. kroner. Faste 2020-kroner. 2019 – 2020

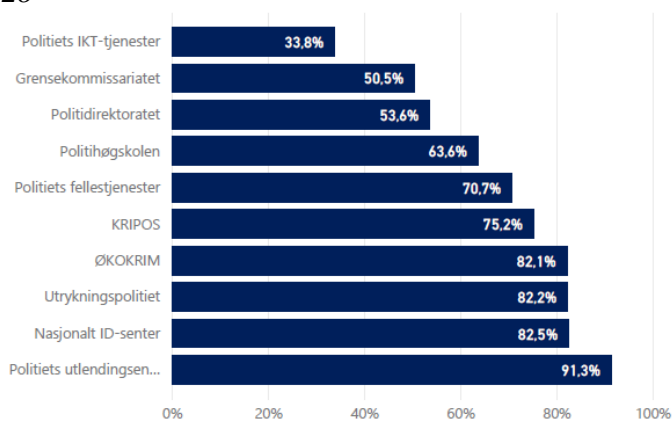
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.4 Utgifter til lønn og husleie i prosent av totale driftsutgifter per politidistrikt. Prosent. 2020

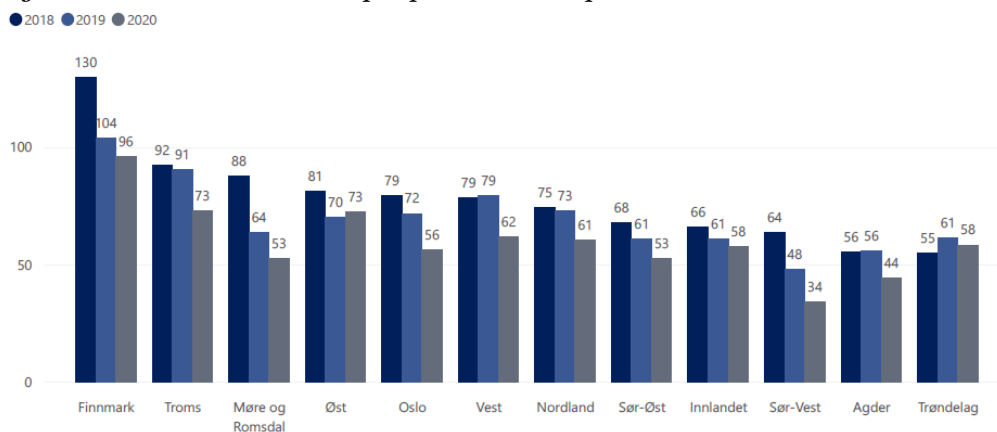
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.5 Personellutgiftenes andel av driftsutgiftene i særorgan og andre enheter. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.6 Antall overtidstimer per politiårsverk i politidistriktene. 2018 – 2020¹⁾²⁾

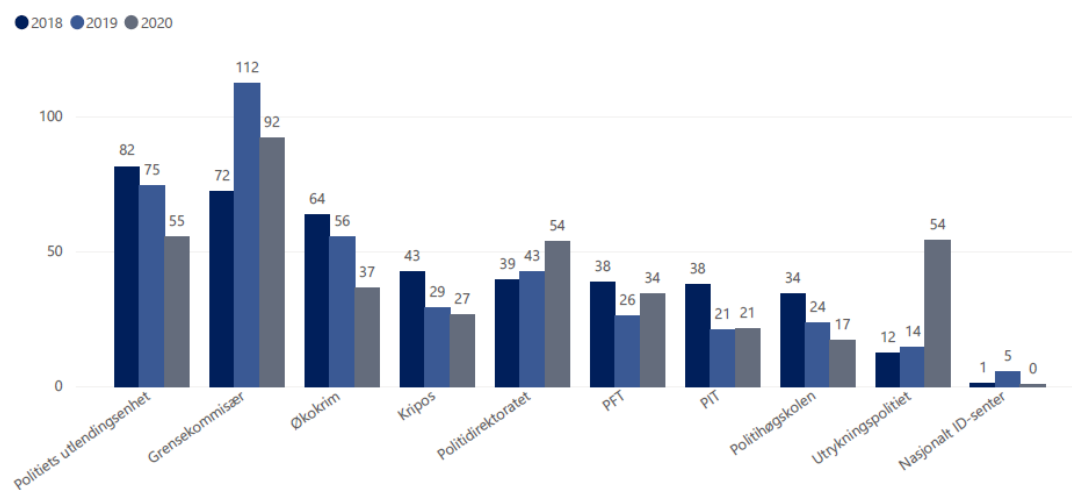

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, i motsetning til tabell 4.2 som viser utbetalte timer.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.7 Antall overtidstimer per årsverk i særorgan og andre enheter. 2018 – 2020¹⁾²⁾

¹⁾ Overtidstimer blir registrert på den enheten medarbeideren opprinnelig er ansatt.

²⁾ Tallene er basert på opptjente timer, i motsetning til tabell 4.2 som viser utbetalte timer.

Kilde: Politidirektoratet

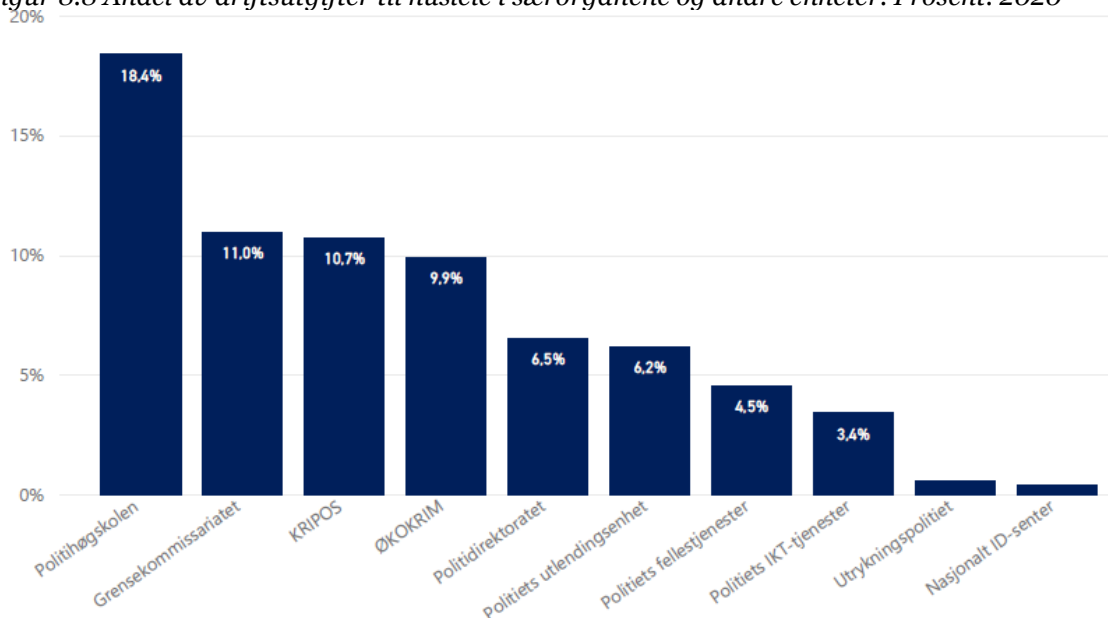
Tabell 8.1 EBA-utgifter per enhet. Tall i mill. kroner. 2020¹⁾

Enhet	div	drift	energi	husleie	vedlikehold	Total
Oslo	13M	27M	16M	267M	1M	325M
Øst	16M	10M	6M	146M	5M	184M
Sør-Øst	3M	9M	6M	124M	5M	147M
Polithøgskolen	1M	9M	4M	117M	3M	134M
Vest	5M	6M	5M	99M	1M	116M
Trøndelag	2M	6M	4M	80M	2M	94M
KRIPOS	0M	3M	4M	82M	2M	91M
Sør-Vest	7M	4M	4M	74M	2M	91M
Innlandet	2M	4M	3M	66M	2M	77M
Politidirektoratet	16M	0M		54M	0M	69M
Nordland	6M	4M	4M	54M	1M	68M
Politiets IKT-tjenester	8M	5M	3M	52M	0M	67M
Agder	1M	2M	2M	56M	1M	63M
Troms	2M	4M	2M	48M	2M	57M
Møre og Romsdal	3M	3M	1M	46M	1M	53M
Politiets fellestjenester	16M	6M	3M	17M	9M	51M
Politiets utlendingsenhet	0M	2M	1M	30M	1M	35M
Finnmark	1M	2M	2M	26M	3M	34M
ØKOKRIM	0M	1M	0M	20M	0M	22M
Nasjonalt ID-senter	2M	0M	0M	0M	0M	3M
Utrykningspolitiet		0M	0M	2M	0M	2M
Grensekommisariatet		0M	0M	1M	0M	1M
Total	104M	107M	72M	1 461M	41M	1 784M

¹⁾ Tabellen viser tall slik de fremkommer i regnskapet. Dette kan gi et noe skjevt bilde for enhetene POD, PIT og PFT da det er PFT som belastes og betaler fakturaer for driftskostnader som energi ol. Kostnadene belastes PIT og POD i ettertid. Eksempelvis har PFT har en inntekt på 11 mill. kroner i diverse kategorien som skyldes viderebelastning av kostnader.

Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.8 Andel av driftsutgifter til husleie i særorganene og andre enheter. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.2 Utgifter til husleie per årsverk i politidistrikt. Faste 2020-kroner. 2016 – 2020

Enhet	2016	2017	2018	2019	2020
Troms	99,7K	98,5K	92,4K	100,8K	99,0K
Nordland	85,0K	84,5K	77,1K	75,1K	81,2K
Agder	88,3K	83,6K	74,0K	78,9K	78,2K
Oslo	75,4K	80,8K	82,2K	80,7K	82,5K
Sør-Øst	73,5K	74,4K	78,5K	81,5K	80,2K
Møre og Romsdal	72,3K	76,6K	73,4K	77,7K	77,1K
Vest	74,5K	75,1K	74,7K	75,6K	74,1K
Trøndelag	77,6K	74,4K	68,8K	75,9K	76,3K
Øst	74,1K	74,7K	72,1K	74,6K	75,7K
Innlandet	77,4K	75,9K	70,4K	70,6K	73,9K
Finnmark	71,4K	72,4K	71,3K	68,4K	63,7K
Sør-Vest	59,1K	60,8K	57,7K	57,6K	63,0K
Total	75,3K	76,7K	74,8K	76,3K	77,4K

Kilde: Politidirektoratet

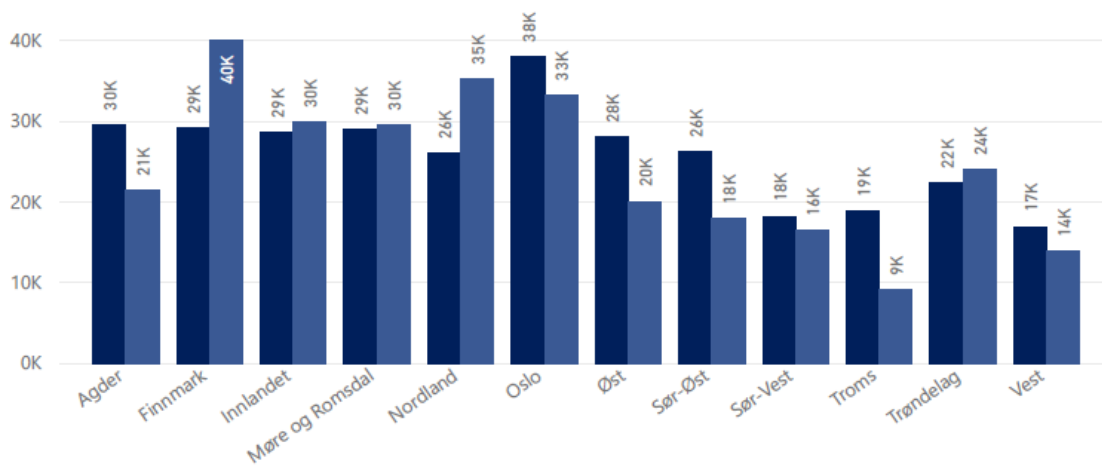
Tabell 8.3 Fordeling av utgifter til IKT-materiell. Prosent. 2020

IKT-materiell	1. Politidistrikt	2. Særorgan	3. Andre enheter	Total
driftskostnader telefoni og internett m.m.	5%	1%	5%	11%
maskinvare	22%	4%	21%	47%
programvare	3%	3%	36%	42%
Total	30%	8%	61%	100%

Kilde: Politidirektoratet

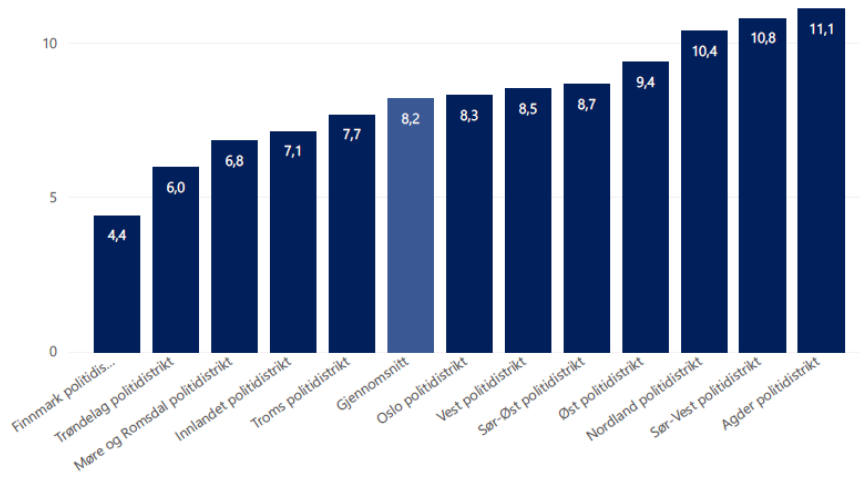
Figur 8.9 Utgifter til transport per årsverk i politidistrikt. Målt i faste 2020-kroner. 2019 – 2020

År ● 2019 ● 2020

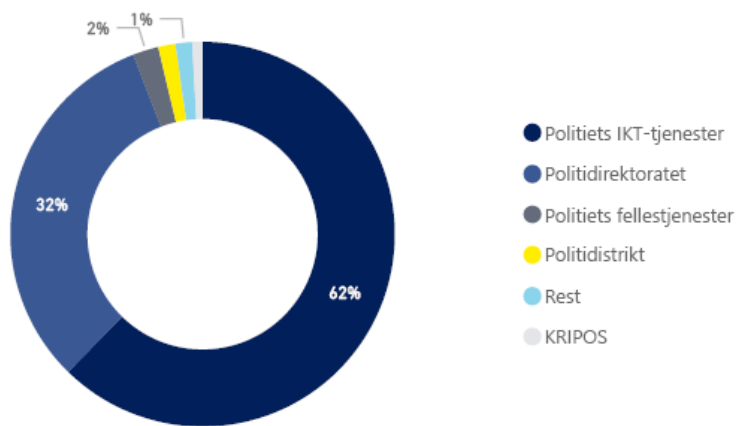
Kilde: Politidirektoratet

Figur 8.10 Antall politiårsverk per patruljebil. 2020

Kilde: Politiets fellestjenester

Figur 8.11 Andel av de totale utgiftene til IKT-tjenester fordelt på enheter. Prosent. 2020

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.4 Antall polititårnsverk fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2016-2020¹⁾²⁾

	2016		2017		2018		2019		2020		Endring i prosent 2016-2020	Endring i prosent 2019-2020
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	431	439	454	454	477	482	498	500	517	511	16 %	2 %
Finnmark politidistrikt	228	235	221	223	241	228	258	252	285	252	7 %	0 %
Innlandet politidistrikt	516	514	560	541	602	585	593	605	617	600	17 %	-1 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	341	337	400	365	386	394	407	399	436	424	26 %	6 %
Nordland politidistrikt**	443	433	423	423	421	421	447	436	478	456	5 %	5 %
Oslo politidistrikt*	2 017	2008	2 128	2081	2 155	2104	2 176	2193	2 341	2 210	10 %	1 %
Sør-Vest politidistrikt	726	718	804	764	838	817	813	843	848	788	10 %	-6 %
Sør-Øst politidistrikt	1 022	1039	1 079	1058	1 095	1099	1 079	1093	1 096	1 066	3 %	-2 %
Troms politidistrikt**	225	212	287	263	330	307	326	318	334	322	52 %	1 %
Trøndelag politidistrikt	676	643	716	690	707	720	712	719	768	729	13 %	1 %
Vest politidistrikt***	841	822	863	867	855	860	905	881	941	902	10 %	2 %
Øst politidistrikt	1 037	1061	1 145	1094	1 185	1145	1 181	1157	1 244	1 210	14 %	5 %
SUM DISTRIKT	8 501	8 461	9 079	8 823	9 292	9 163	9 394	9 395	9 906	9 473	12 %	1 %
KRIPPOS	219	210	244	225	287	258	278	280	310	289	38 %	3 %
Økokrim	29	29	34	32	47	39	46	46	48	45	56 %	-2 %
Utrykningspolitiet	24	24	17	18	16	16	15	16	349	277	1030 %	1639 %
Politiets utlendingsenhet	317	334	241	264	244	251	200	217	190	185	-45 %	-15 %
SUM SÆRORGAN	588	597	536	538	594	563	539	559	897	795	33 %	42 %
Grensekommisariatet												
Nasjonalt ID-senter												
Namsfogden i Oslo*												
Politiets Fellesjenester	2	1	5	4	4	5	4	4	4	4	194 %	-2 %
Politiets IKT-tjenester	11	7	10	11	9	9	8	9	8	8	16 %	-11 %
Politidirektoratet	44	42	52	49	55	54	63	58	58	61	44 %	4 %
Politiets skolen	108	108	109	108	109	109	106	107	94	97	-10 %	-9 %
SUM ANDRE ENHETER	165	158	176	171	177	178	181	178	164	169	7 %	-9 %
SUM	9 254	9 216	9 791	9 532	10 063	9 904	10 113	10 132	10 966	10 437	13 %	3 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med Covid-19 pandemien er inkludert i tallene.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet.

Tabell 8.5 Antall årsverk i juriststillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2016-2020¹⁾

	2016		2017		2018		2019		2020		Endring i prosent 2016-2020	Endring i prosent 2019-2020
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	37	35	36	36	38	37	35	37	36	36	3 %	-1 %
Finnmark politidistrikt	16	18	15	16	18	15	20	19	20	20	13 %	6 %
Innlandet politidistrikt	41	43	43	42	41	42	46	43	41	45	7 %	6 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	28	27	28	28	29	28	30	29	34	32	18 %	11 %
Nordland politidistrikt**	41	42	39	41	42	41	41	40	38	38	-9 %	-4 %
Oslo politidistrikt*	163	160	166	165	183	175	196	193	190	189	18 %	-2 %
Sør-Vest politidistrikt	75	72	78	78	77	75	77	76	80	78	7 %	2 %
Sør-Øst politidistrikt	103	102	101	100	100	99	92	96	98	96	-6 %	1 %
Troms politidistrikt**	19	20	24	22	27	26	26	26	27	26	31 %	-2 %
Trøndelag politidistrikt	53	55	53	52	54	54	55	56	55	55	0 %	-1 %
Vest politidistrikt***	77	72	79	78	75	77	79	79	83	82	15 %	5 %
Øst politidistrikt	109	109	114	109	114	115	125	122	128	128	18 %	5 %
SUM DISTRIKT	761	754	775	766	798	784	822	815	830	826	9 %	1 %
KRIPPOS	17	18	20	19	22	20	21	21	21	21	16 %	-2 %
Økokrim	32	32	34	32	33	32	34	33	34	33	3 %	1 %
Utrykningspolitiet	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	0 %	25 %
Politiets utlendingsenhet	14	16	12	14	19	17	19	19	14	18	16 %	-3 %
SUM SÆRORGAN	65	69	68	68	77	72	77	75	72	75	9 %	0 %
Grensekommisariatet												
Nasjonalt ID-senter												
Namsfogden i Oslo*												
Politiets Fellesjenester												
Politiets IKT-tjenester	2	2	2	2	1	2	0	0	0	0	-100 %	
Politidirektoratet	11	12	12	11	9	9	6	6	5	5	-57 %	-18 %
Politiets skolen	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0 %	0 %
SUM ANDRE ENHETER	16	17	17	16	13	14	9	8	8	8	-52 %	-12 %
SUM	843	840	860	850	888	870	908	899	910	909	8 %	1 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

Ressursanalyse 2020

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.
Kilde: Politidirektoratet.

Tabell 8.6 Antall årsverk i sivile stillinger fordelt på politidistrikt, særorgan og andre enheter. 2016-2020¹⁾

	2016		2017		2018		2019		2020		Endring i prosent 2016-2020	Endring i prosent 2019-2020
	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt	Per 31.12	Gjennomsnitt		
Agder politidistrikt	156	156	160	158	158	157	171	167	171	171	10 %	3 %
Finmark politidistrikt	123	126	125	124	136	133	140	140	144	141	12 %	1 %
Innlandet politidistrikt	232	240	242	237	247	248	248	249	240	245	2 %	-1 %
Møre og Romsdal politidistrikt***	144	150	133	128	129	131	130	130	143	135	-10 %	3 %
Nordland politidistrikt**	193	198	167	174	157	160	161	156	167	165	-17 %	6 %
Oslo politidistrikt*	750	813	831	840	814	817	821	829	846	839	3 %	1 %
Sør-Vest politidistrikt	313	316	299	316	327	312	320	324	303	311	-2 %	-4 %
Sør-Øst politidistrikt	408	419	404	412	385	402	398	396	380	385	-8 %	-3 %
Troms politidistrikt**	99	99	131	117	139	135	138	141	137	137	39 %	-2 %
Trøndelag politidistrikt	240	244	245	244	265	259	266	264	271	267	10 %	1 %
Vest politidistrikt***	352	355	352	361	342	346	338	342	352	346	-3 %	1 %
Øst politidistrikt	498	511	537	522	556	561	572	573	574	586	15 %	2 %
SUM DISTRIKT	3 509	3 628	3 627	3 632	3 653	3 662	3 702	3 710	3 727	3 731	3 %	1 %
KRIPOS	285	284	286	281	297	284	289	296	294	294	4 %	-1 %
Økokrim	87	86	87	85	87	83	85	84	92	87	1 %	4 %
Utrykningspolitiet	17	17	41	39	43	41	46	45	39	44	155 %	-2 %
Politiets utlendingsenhet	524	479	487	504	452	464	368	414	311	332	-31 %	-20 %
SUM SÆRORGAN	912	866	901	909	879	872	787	838	735	757	-13 %	-10 %
Grensekommisariatet	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0 %	0 %
Nasjonalt ID-senter	41	39	36	38	43	39	43	41	35	38	-3 %	-7 %
Namsfogden i Oslo*	113	114									-100 %	
Politiets Fellesjenester	169	134	275	225	344	306	338	343	356	352	164 %	3 %
Politiets IKT-tjenester	451	342	473	463	485	477	507	499	550	528	54 %	6 %
Politidirektoratet	231	221	243	245	252	255	255	260	254	260	18 %	0 %
Polithøgskolen	318	309	323	317	333	325	314	321	272	287	-7 %	-11 %
SUM ANDRE ENHETER	1 329	1 164	1 355	1 293	1 462	1 408	1 462	1 469	1 472	1 470	26 %	0 %
SUM	5 751	5 659	5 882	5 834	5 994	5 942	5 951	6 018	5 934	5 958	5 %	-1 %

¹⁾ Se vedlegg 1 for dokumentasjon av hvordan årsverk er beregnet. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

Tabell 8.7. Antall totale årsverk totalt per 1 000 innbyggere. Politidistrikt 2016 - 2020^{1) 2)}

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring i dekningsgrad 2016-2020	Endring i dekningsgrad 2019-2020
Agder politidistrikt	2,12	2,16	2,24	2,31	2,35	0,23	0,03
Finmark politidistrikt	4,98	4,77	4,95	5,43	5,51	0,52	0,08
Innlandet politidistrikt	2,11	2,16	2,30	2,36	2,34	0,24	-0,01
Møre og Romsdal politidistrikt***	1,96	1,96	2,07	2,09	2,23	0,27	0,13
Nordland politidistrikt**	2,42	2,45	2,57	2,61	2,74	0,31	0,13
Oslo politidistrikt*	3,52	3,61	3,58	3,60	3,59	0,07	-0,01
Sør-Vest politidistrikt	2,14	2,23	2,32	2,37	2,23	0,09	-0,14
Sør-Øst politidistrikt	2,21	2,21	2,25	2,26	2,20	-0,02	-0,06
Troms politidistrikt**	2,58	2,72	2,80	2,91	2,93	0,35	0,01
Trøndelag politidistrikt	2,08	2,15	2,24	2,23	2,24	0,16	0,01
Vest politidistrikt***	2,12	2,21	2,18	2,20	2,24	0,11	0,04
Øst politidistrikt	2,38	2,40	2,50	2,51	2,57	0,20	0,07
SUM DISTRIKT	2,45	2,51	2,56	2,60	2,61	0,16	0,01
SUM INKL. SÆRORGAN OG ANDRE ENHETER	3,00	3,07	3,15	3,19	3,22	0,22	0,03

¹⁾ Tabellen bygger på gjennomsnittstall for årsverk hvert år, se vedlegg for en nærmere forklaring. Ansatte i fødselspermisjon, timelønnede, ansatte på pensjonistvilkår og innleide eksterne inngår ikke i datagrunnlaget.

²⁾ Midlertidig ansatte i politistillinger i forbindelse med covid-19 pandemien er inkludert i tallene for 2020.

* Per 1. april 2017 ble Namsfogden i Oslo innlemmet i Oslo politidistrikt. I tallene ovenfor inngår årsverk tilknyttet Namsfogden i Oslo i Oslo politidistrikt fra 1.1.2017

** I reformen ble Midtre Hålogaland politidistrikt delt mellom Troms og Nordland politidistrikt. Medarbeidere som var overført til Troms ble systemmessig overført først fra 1.5.2017. I perioden 1.1.2016 til 30.4.2017 ble årsverkene telt under Nordland.

*** Vanylven kommune var underlagt Vest politidistrikt t.o.m. 07.11.2017. Kommunen ligger under Møre og Romsdal politidistrikt fra 08.11.2017.

Kilde: Politidirektoratet

9 VEDLEGG 6 KONTOOVERSIKT

Tabell 9.1 Kontooversikt for de ulike utgiftspostene som benyttes i rapporten¹⁾

1. Personell	50008	67961	73221	69002	70002	53312
arbeidsgiveravgift	50010	67962	div	69005	70202	53319
54001	50011	67966	40001	69021	70203	67901
bevertning	50012	67967	40601	inventar	70204	67902
43011	50013	67968	43021	49501	70206	67909
43012	50014	refusjoner	45001	49502	70241	tolketjenester
div	50015	57001	49001	49503	70251	53321
59001	50016	57101	49701	49601	70401	53322
59002	50017	57201	64001	64101	70402	53323
59101	50018	57901	64901	65401	70403	53324
59102	50019	58001	65001	kjøpte varer for videresalg	70406	67921
59103	50021	58002	65101	32004	70909	67922
59104	50049	58101	65906	32010	4. Tjenester	67923
59601	50091	58102	65999	43001	administrative konsulenttjenester	67924
59901	50501	58901	66481	931001	67201	67926
59902	50502	reise	66601	kontor	67211	67927
59905	50503	71001	66741	61001	67221	utdannings-tjenester
59908	50504	71301	66791	61101	67301	53302
59909	50505	71302	66991	61901	67311	53303
73501	50506	71311	73001	68001	67321	53304
74001	50509	71314	75001	68201	67401	67991
74101	50591	71315	75501	68401	andre fremmede tjenester	67992
77101	51001	71316	75601	68406	67999	økonomitjenester
fordel	51002	reise - uttransport	76001	68411	andre tjenester	53341
52001	51003	71304	76021	68991	47001	67001
52101	51004	71312	76031	69401	53301	67002
52201	51005	71313	ikt	polititstyr	53351	67003
52301	51011	2. EBA	43031	49231	67402	67601
52401	51012	div	47401	49911	67911	5. Div
52501	51013	48001	49801	49912	67939	div
52809	51014	63901	49802	49921	67971	77701
52901	51015	63911	49805	49931	67981	77702
53001	51016	63912	49811	49941	67982	77703
53002	51017	63914	49812	49951	69402	77709
59201	51018	63916	49821	49952	div	77909
59301	51019	63917	49841	65701	67952	77971
godtgjørelse	51021	63999	49851	65702	67953	78201
53901	51049	drift	49861	65703	67954	78301
53902	51091	63601	64201	65704	etterforsknings-tjenester	78701
53903	51501	63602	64301	65901	67941	78702
53904	51502	63611	64305	65902	67943	78703
53909	51503	63621	64401	65903	67951	78707
55001	51504	63641	65201	65904	69071	78711
55301	51505	63651	65501	65911	ikt	81501
71371	51506	energi	65502	66711	67101	81511
71501	51509	63401	65505	66721	67111	81601
71901	51591	husleie	65521	66731	67121	81909
IKT-tjenester	54201	63011	65541	transport	67202	84001
31415	57909	63012	65551	49211	67212	84101
31416	Lønnsgodtgjørelse	63101	65561	49221	67501	84701
Interne felleskostnader	50007	63102	65621	49311	67502	85101
64216	50009	63201	65905	49312	67503	85301
64219	møter/kurs	63202	66401	49313	67504	85501
67965	59903	vedlikehold	66402	64501	67505	87201
Interne timer	68601	66001	66405	64502	967201	87601
67969	68611	66002	66406	64601	967211	87701
lønn	68701	66301	66421	64602	967221	87801
32001	68702	66302	66441	64603	juridiske tjenester	
32002	68703	3. Materieill	66451	64604	53331	
32003	68801	annonser og profilering	66461	66801	67931	
50001	polititjenester	68301	66471	66809	legetjenester	
50002	31411	73201	69001	70001	53311	

¹⁾ Tilhørende kontonavn til kontonummer kan lastes ned fra DFØ:

<https://dfo.no/filer/Fagområder/Standard-kontoplan/Standard-kontoplan-med-endringer-av-29.11.18.xlsx>

²⁾ Konto for internhandel i perioden 2014-2017.

Kilde: Kontoplan for Politi- og lensmannsetaten og Politidirektoratet